

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 27 grudnia 2023 r.

Poz. 9091

UCHWAŁA NR LVIII.556.2023
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE PODHALAŃSKIM

z dnia 20 grudnia 2023 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 Gminy Maków Podhalański

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2023r. poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 1 oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249, z 2023r. poz. 289 i poz. 535)

Rada Miejska w Makowie Podhalańskim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 Gminy Maków Podhalański w brzmieniu określonym w *Załączniku* do niniejszej Uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXXII.322.2021 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 27 października 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2026 Gminy Maków Podhalański.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Makowa Podhalańskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Edward Orawiec

Załącznik do uchwały Nr LVIII.556.2023
Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim
z dnia 20 grudnia 2023 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
DOMOWEJ
NA LATA 2024 – 2028
GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI

MAKÓW PODHALAŃSKI 2023

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Zjawisko przemocy domowej – podstawowe zagadnienia teoretyczne.....	5
1.1 Definicje przemocy	5
1.2 Przyczyny występowania przemocy domowej.....	6
1.3 Rodzaje przemocy domowej	7
1.4 Cykle przemocy domowej	8
1.5 Skutki przemocy domowej	9
1.6 Przemoc względem dzieci.....	10
II. Przemoc domowej w świetle obowiązujących aktów prawa.....	11
2.1 Akty prawne traktujące o zjawisku przemocy domowej.....	11
2.2 Zadania ustawowe gminy w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.....	14
2.3 Procedura „Niebieskiej Karty”	15
2.4 Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej.....	17
III. Diagnoza problemu przemocy domowej w Gminie Maków Podhalański.....	18
3.1 Występowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Maków Podhalański.....	18
3.2 Analiza wyników ankiety na temat zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Maków Podhalański	21
3.3 Charakterystyka osób biorących w badaniu.....	22
3.4 Analiza danych instytucjonalnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.....	33
3.5 Analiza trudności i doświadczeń osób pracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.....	36
IV. Zasoby instytucjonalne Gminy Maków Podhalański w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	42
4.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim.....	42
4.2 Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	43
4.3 Komisariat Policji w Makowie Podhalańskim	43
4.4 Prokuratura Rejonowa w Suchej Beskidzkiej	43

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

4.5	Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	44
4.6	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Makowie Podhalańskim	44
4.7	Zespół Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej	44
4.8	Placówki oświatowe	45
4.9	Placówki służby zdrowia	45
4.10	Stowarzyszenie Rodzina „Kolpinga”	45
V.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej.....	46
5.1	Analiza SWOT zjawiska przemocy domowej	46
5.2	Adresaci, kierunki działań programu	49
5.3	Cele i zadania programu	50
5.4	Realizatorzy programu	51
5.5	Źródła finansowania programu	52
5.6	Harmonogram realizacji programu	52
5.7	Monitorowanie, ewaluacja i sprawozdawczość programu	54
	Zakończenie.....	56

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 Gminy Maków Podhalański jest realizacją art. 6 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o Przeciwdziałaniu Przemocy domowej zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy obowiązek „opracowania i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej”.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wyraźnie podkreśla iż instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką ze strony Państwa. Zapewnienie rodzinie ochrony, opieki i pomocy gdy znajduje się w trudnej sytuacji społecznej jest istotnym wyrazem troski Państwa o rodzinę i jej dobro. Zgodnie z art. 72 Konstytucji Państwo zapewnia ochronę praw dziecka, każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest podejmowanie wysiłków celem ochrony osób przed przemocą, także przed przemocą ze strony najbliższych.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest najkorzystniejszym oraz optymalnym środowiskiem do rozwoju i samorealizacji. Jednym z zagrożeń powodującym rozpad więzi rodzinnych, jej zaburzone funkcjonowanie społeczne jest zjawisko przemocy domowej, które wypacza i destabilizuje całe środowisko rodzinne. W związku z powyższym niezmiernie istotnym i ważnym czynnikiem jest podejmowanie skutecznych działań mających na celu zapobieganie występowaniu przemocy domowej.

Niniejszy Program jest ukierunkowany na rozwój profilaktyki, rozwój świadomości społeczeństwa lokalnego na temat przemocy domowej, ochronę ofiar przemocy domowej, ze zwróceniem szczególnej uwagi na dzieci, pracę z osobami stosującymi przemoc w celu zmiany ich postaw, poszerzenie zakresu zasobów instytucjonalnych na rzecz niesienia pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz doskonaleniu i podnoszeniu wiedzy osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej. Gminny program ma na celu stworzenie spójnego i efektywnego planu działań zorientowanych na przeciwdziałanie zjawisku przemocy dla wszystkich instytucji pomocowych, które funkcjonują na terenie Gminy Maków Podhalański.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Część opisowa zawiera podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej, terminologię oraz wybrane zagadnienia z tematyki następstw przemocy domowej. W kolejnej części dokonano przeglądu obowiązującego stanu prawnego w dziedzinie przemocy domowej. Przedstawiono przepisy zarówno krajowe jak i międzynarodowe. Opiszono najważniejsze kwestie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” oraz Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Następna część Programu dotyczy diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Maków Podhalański. Diagnoza oparta została o dane własne ośrodka, pozyskanych od innych instytucji pomocowych oraz na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych. Kolejny rozdział Programu traktuje o zasobach instytucjonalnych jakimi dysponuje Gmina Maków Podhalański w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Opisane zostały podstawowe zbiory działań, kompetencji poszczególnych służb w przedmiotowym zagadnieniu. Ostatnią część stanowi opracowanie szczegółów Programu oraz harmonogram realizowanych działań.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

I. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ – PODSTAWOWE ZAGADNIENIA TEORETYCZNE

1.1 DEFINICJE PRZEMOCY

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Istotnymi aspektami przemocy są:

- a. intencjonalność, czyli celowe działanie, często ukierunkowane na sprawowanie kontroli nad drugą osobą,
- b. nierównowaga sił, sprawca przemocy posiada przewagę nad osobą doświadczającą przemocy w postaci: przewagi siły fizycznej, psychicznej, emocjonalnej, finansowej itd.
- c. Naruszenie praw, dóbr drugiej osoby. Przemoc to także zaniechanie, czyli np. nieudzielenie pomocy, dręczenie głodem.
- d. Prowadzi do cierpienia oraz bólu fizycznego i psychicznego.

Wg Słownika Języka Polskiego PWN przemoc definiowana jest jako „siła przeważająca czyjaś siłę, fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś, narzucona bezprawnie władza, panowanie, czyny bezprawne, dokonywane z użyciem fizycznego przymusu, gwałtu”.

Ciekawą definicję przemocy przedstawiła Wanda Sztandar, określając ją jako „takie działania, które niezależnie od formy upośledzają ostatecznie moc kogoś, kto jest obiektem. Takie też jest cel przemocy, czyniącej z człowieka istotę bezwolną”.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Irena Pospiszyl przemoc określa jako „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”.

Niezależnie od definicji jaką przyjmie się do określania przemocy domowej, zauważyć można wspólne cechy tego zjawiska, a mianowicie:

- a. Przemoc dotyczy relacji z bliskimi, w której istnieje nierówny układ sił,
- b. Dochodzi do wykorzystywania władzy i siły fizycznej przez silniejszego wobec słabszego
- c. Obie strony traktują siebie przedmiotowo
- d. Spoiwem związku jest lęk ofiary i manipulowanie tym lękiem przez sprawcę, bez liczenia się z prawami, potrzebami osoby słabszej, celem sprawowania nad nią kontroli i poczucia posiadania.

1.2 PRZYCZYNY WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Zjawisko przemocy i jego występowanie jest procesem złożonym oraz wieloczynnikowym. Trudno określić jedną przyczynę przemocy domowej. Do elementów ryzyka zwiększających prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy należą m. in.:

- a) Normy społeczne i kulturowe – przemoc względem najbliższych była usankcjonowana kulturowo i społecznie. To mężczyzna jako głowa rodziny stał na przywilejowanej pozycji, decydował o członkach rodziny co było im wolno a co nie. Nawet obecnie pomimo uregulowań prawnych chroniących domowników przed przemocą, są środowiska w których powyższy stereotyp dotyczący dominacji pozycji mężczyzny nad kobietą oraz dziećmi nadal obowiązuje.
- b) Dziedziczenie modelu przemocy domowej – powyższy element wskazuje, iż przemoc może być przekazywana z pokolenia na pokolenie, gdzie rodzice wzorcowo zachowań przemocowych przekazują swoim dzieciom, które obserwują a następnie przyswajają zachowania dorosłych. Dziecko uczy się, że stosowanie przemocy jest sposobem

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

na rozwiązywanie konfliktów, ponieważ dzięki użyciu siły można podporządkować sobie i kontrolować zachowanie drugiej osoby, nie licząc się z krzywdą jaką ona doznaje.

- c) Środowisko społeczne oraz warunki życia – bezrobocie, trudna sytuacja materialna, niedostateczne warunki mieszkaniowe, choroby negatywnie odbijają się na funkcjonowaniu rodziny. Stres, frustracje spowodowane powyższymi sprawiają, że osoby łatwo wpadają w gniew, złość którą najczęściej kierują względem osób najbliższych.
- d) Uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych – około 60% sprawców przemocy w chwili interwencji policji jest w stanie nietrzeźwym. Nadużywanie alkoholu sam w sobie nie jest źródłem przemocy, jednakże osłabiona zdolność panowania nad własnymi emocjami, kontrola własnego zachowania wśród osoby pod wpływem alkoholu może przyczynić się do występowania przemocy. Alkohol nie zwalnia osoby od odpowiedzialności za to w jaki sposób postępuje.

1.3 RODZAJE PRZEMOCY DOMOWEJ

Wyróżnić można następujące rodzaje przemocy:

- a) Przemoc fizyczna – jest to intencjonalne zachowanie, które może spowodować uszkodzenie ciała. Wymienia się tutaj: popychanie, policzkowanie, szarpanie za włosy, duszenie, rzucanie przedmiotami w drugą osobę, przypalanie papierosem, kopanie, uderzanie pięściami, napaść z użyciem broni, krępowanie itp.
- b) Przemoc psychiczna – także charakteryzuje się inercjalnością postępowania sprawcy, który wykorzystuje mechanizmy psychologiczne celem wyrządzenia krzywdy drugiej osobie, zdobycia nad nią przewagi, kontroli, posłuszeństwa. Przemoc psychiczna głównie polega na: upokarzaniu, ograniczaniu swobody i wolności oraz groźbach.
- c) Przemoc seksualna – polega na wymuszaniu zachowań wobec ofiary celem zaspokojenia potrzeb seksualnych u sprawcy. Najczęściej wymienia się tutaj: wymuszanie praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku seksualnego, szantażowanie i karanie za odmowę współżycia, sadystyczne formy współżycia seksualnego, dopuszczanie się gwałtu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

- d) Przemoc ekonomiczna –związana jest z dążeniem do uzależnienia ofiary od sprawcy: uniemożliwianie podjęcia pracy, zabieranie pieniędzy, zmuszanie ofiary do proszenia o nie, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, wydzielanie środków, brak wsparcia dla partnera będącego w trudnej sytuacji finansowej.

1.4 CYKLE PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa najczęściej nie jest wydarzeniem jednorazowym. Charakteryzuje ją powtarzający się schemat, który w literaturze określany jest mianem „cykli przemocy”. Jest to mechanizm, który utrudnia osobą uwikłanym w relacje przemocowe skuteczną obronę oraz wyjście z błędnego koła przemocy domowej. Wyróżniamy następujące fazy przemocy domowej:

- a) Pierwsza faza – narastania napięcia. Określana również jako „cisza przed burzą”. Pomiędzy partnerami wyczuwalne jest napięcie w relacji. Osoba stosująca przemoc staje się coraz bardziej zdenerwowana, potrafi się unosić gniewem, jest rozdrażniony i najmniejsze drobiazgi powodują zgłaszanie pretensji i oskarżeń. Osoba doświadczająca przemocy stara się łagodzić konflikt, unikać konfrontacji, spełnia oczekiwania drugiej strony.
- b) Druga faza – ostrej przemocy. Nagromadzone emocje prowadzą do wyładowania w postaci agresywnego zachowania: wyzwisk, bicia, niszczenia sprzętów domowych. Osoby doznające przemocy odczuwają: lęk i strach. W tej fazie osoba doznająca przemocy często decyduje się na poszukiwanie pomocy. Zgłasza przemoc, podejmuje decyzję o rozstaniu, wzywa policję. Osoba taka często deklaruje, że nie pozwoli na dłuższe takie traktowanie siebie i całej rodziny.
- c) Trzecia faza – miodowego miesiąca. Sprawca przemocy w tej fazie dostrzega konsekwencje swoich czynów, zaczyna przeproszać ofiarę, usprawiedliwia się, obiecuje poprawę. Sprawca potrafi angażować się w życie rodzinne, opiekuje się dziećmi. Osoba doświadczająca przemocy dostrzega tę zmianę, cieszy się „powrotem do normalności”, wierzy, iż akt przemocy już się nie powtórzy, że to tylko incydent, czuje się szczęśliwa i kochana i ważna dla partnera. Często w tej fazie, gdy ofiara przemocy uruchomiła procedurę Niebieskiej Karty to chce ją zatrzymać, gdy złożyła zawiadomienie, chce się z niego wycofać, jeżeli się wyprowadziła z mieszkania – wraca do partnera. Warto

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

podkreślić, iż kolejne fazy miodowego miesiąca charakteryzuje coraz krótszy okres trwania. Dodatkowo wycofywanie się z ofiar z poszukiwania pomocy, wzmacnia poczucie bezkarności wśród sprawców przemocy.

Po zakończeniu okresu „miodowego miesiąca” następuje przejście do początku cyklu i narastania napięć i konfliktów domowej i rozpoczęcie nowego cyklu.

1.5 SKUTKI PRZEMOCY DOMOWEJ

Osoby doświadczające przemocy domowej narażone są na szerokie konsekwencje w wymiarze fizycznym, emocjonalny i społecznym.

- a) Konsekwencjami fizycznymi są zarówno te które są następstwem pobić: złamania, siniaki, krwiaki ale również różnego rodzaju dolegliwości zdrowotne – somatyczne: bóle głowy, mięśni, żołądka, nadciśnienie, problemy gastrologiczne, psychiatryczne, neurologiczne.
- b) Konsekwencjami emocjonalnymi są: obniżenie poczucia własnej wartości, obniżony nastrój, poczucie winy, poczucie osamotnienia, rozdrażnienie, dolegliwości psychosomatyczne, zaburzenia snu, sięganie po alkohol lub inne substancje psychosomatyczne w celu poradzenia sobie z problemem przemocy.
- c) W sferze funkcjonowania społecznego ofiara przemocy może wycofywać się z kontaktów społecznych, izoluje się, ma trudności w funkcjonowaniu w pracy itp.

Szczególną konsekwencją doznawania przemocy jest zespół stresu pourazowego (PTSD). Psycholodzy zauważyli, iż ofiary przemocy także wykazują objawy PTSD. Zespół powyższy charakteryzuje się podwyższoną czujnością, pobudzenie spowodowane poczuciem zagrożenia, przeżywanie powracających wspomnień a w późniejszym okresie odrętwienie emocjonalne, rezygnacja ze wszelkiej aktywności.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

1.6 PRZEMOC WZGLĘDEM DZIECI

Dzieci podobnie jak osoby dorosłe mogą doznawać różnych form przemocy domowej:

- a) Fizycznej, która naraża dziecko na umyślne spowodowanie obrażeń ciała u dziecka.
- b) Psychicznej, celem wywołania u dziecka lęku oraz całkowitego podporządkowania się rodzicom (stosowanie wobec dziecka gróźb, wyzwisk, szantażów, upokarzania, niszczeniu zabawek).
- c) Seksualnej, polegającej na wykorzystywaniu dziecka do zaspokajania własnych potrzeb seksualnych (np. prezentowania dziecku treści pornograficznych, dotykania intymnych miejsc dziecka, gwałt).
- d) Zaniedbania, która polega na niezaspokajaniu potrzeb emocjonalnych i fizycznych dziecka.

Badania wykazują, iż dziecko nie tylko cierpi, kiedy samo doświadczenia przemocy fizycznej i psychicznej, ale również gdy jest świadkiem przemocy. Może ono doświadczać ambiwalentnych uczuć do obojga rodziców. W stosunku do osoby doświadczającej przemocy może odczuwać współczucie i bezradność, wobec sprawcy – gniew i złość. Zdarza się, iż dziecko odczuwa negatywne uczucia wobec ofiary przemocy ze względu, iż dana osoba nie potrafi sama siebie obronić i dzieci. Często dzieci z rodzin dotkniętych przemocą domową biorą na siebie odpowiedzialność za to co wydarza się domowej. W ten sposób jest im łatwiej poradzić sobie ze świadomością że najbliższa im osoba sprawia im krzywdę. Zagrożeniem jest również „ucieczka” dziecka do grup ryzyka celem zaspokojenia tam potrzeby miłości, akceptacji i uczucia troski, co często kończy się sięganiem po alkohol, środki psychoaktywne, ryzykowne związki towarzyskie, wczesne kontakty seksualne.

Konsekwencje doznawania przemocy domowej przez dzieci rozpatruje się nie tylko w wymiarze krótkotrwałych następstw takich jak: chroniczny strach i lęk, obgryzanie paznokci, tiki nerwowe, moczenie się w nocy, zaburzenia snu, problemy z koncentracją, problemy w szkole, agresja, ale również w wymiarze długotrwałych następstw, które występować mogą w życiu dorosłym dziecka. Zalicza się tutaj: kłopoty w nawiązywaniu relacji z innymi ludźmi, trudności w przeżywaniu bliskości i wchodzeniu w bliskie relacje, przejawianie agresji, potrzeby kontroli

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

innych osób, również sięgania po alkohol, narkotyki, leki w celu poradzenia sobie z własnymi emocjami.

W przypadku przeciwdziałania przemocy względem dziecka najważniejszą kwestią jest szybka i skuteczna interwencja, która zatrzymuje przemoc. Dopiero w kolejnym etapie można zapewnić pomoc psychologiczną i terapeutyczną dziecku i rodzinie.

II. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIELE OBOWIĄZUJĄCYCH AKTÓW PRAWA

2.1 AKTY PRAWNE TRAKTUJĄCE O ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

Ochronę obywateli przed doznawaniem przemocy gwarantuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zmianami) a dokładnie art. 40, który stanowi „nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”. Artykuł 71, pkt. 1 Konstytucji mówi, iż „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych”. Podkreślona została również rola Państwa w celu ochrony i zabezpieczenia dobra dziecka. Art. 72 stwierdza „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przez przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. W toku ustalenia praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są zobowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka. Ustawa określa kompetencje i sposób powoływania Rzecznika Praw Dziecka”.

Mając na celu skuteczną ochronę osób doświadczających przemocy domowej w 2005 roku została uchwalona z dnia 29 lipca 2005 r. ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm. oraz z 2023r poz. 289 i 535).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Określone zostały w niej zadania i zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową i wobec osób stosujących przemoc. W ramach udzielania pomocy osobom, które doświadczyły przemocy, ustawa przewiduje następujące działania: poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne oraz socjalne, ochronę przed dalszym krzywdzeniem. Ustawa zdefiniowała pojęcie przemocy w rodzinie oraz wyznaczyła zadania dla gmin i powiatów, zobowiązując je do tworzenia własnych programów przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa, interwencji kryzysowej oraz programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. 22 czerwca 2023r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zmiany w przepisach, które weszły w życie 22 czerwca 2023 r. wprowadzone zostały ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). Nowelizacja realizuje postulaty zgłaszane od lat przez Rzecznika Praw Obywatelskich, w szczególności w celu właściwego odzwierciedlenia postanowień Konwencji stambulskiej w krajowych uregulowaniach prawnych. Przepisy, które weszły w życie zmieniają terminologię stosowaną w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i jej sprawcami są bowiem konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej. Konwencja stambulska definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie. Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także zakres podmiotowego zastosowania ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Kodeks Karny (tekst jednolity Dz.U. z 2022r., poz. 1138 z późn. zm.) ujął przemoc domowej m. in. w art. 207 kk., gdzie przemoc domowej uznano za przestępstwo. Ww. artykuł stwierdza, iż „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy podlega karze pozbawienia wolności od

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

3 miesięcy do lat 5”. Kodeks karny zawiera również inne przepisy, które także wykorzystywane są do celu powstrzymania i przeciwdziałania przemocy domowej, są to m.in.:

- art. 209 k.k. – uporczywe uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego,
- art. 217 k.k. – naruszenie nietykalności cielesnej,
- art. 210 k.k. – porzucenie małoletniego lub osoby nieporadnej,
- art. 160 k.k. – pozostawienie osoby, względem której jest się zobowiązanym do opieki, w sytuacjach zagrażających jej życiu lub zdrowiu,
- art. 190 k.k. – groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych,
- art. 216 k.k. – zniewaga,
- art. 156 i 157 k.k. – uszkodzenie ciała.

Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (tekst jednolity Dz.U. z 2020, poz. 1359 z późn. zm.) jest kolejnym aktem prawnym regulującym sytuację osób doznających przemocy domowej. Zajmuje się on między innymi: obowiązkiem rodziców do świadczeń alimentacyjnych względem małoletniego dziecka (art. 141), rozstrzygnięcia dotyczące władzy rodzicielskiej, jej ograniczania i pozbawiania (art. 58, § 1), sposób korzystania ze wspólnego mieszkania w przypadku rozwodu(art. 58 § 2).

Kwestia przeciwdziałania przemocy domowej regulują nie tylko krajowe normy prawne, ale również europejskie, tj.: Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 r. oraz Konwencja Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z 2011 r. Pierwszy dokument traktuje o prawie do nienaruszalności, ochronie i poszanowaniu godności osobistej, o poszanowaniu ludzkiej integralności fizycznej i psychicznej. Zwraca uwagę na zakaz handlu ludźmi, stosowania tortur i poniżającego traktowania oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Uchwalenie Konwencji ma na celu ujednoczenie przepisów prawnych i praktyki w dziedzinie przeciwdziałania przemocy wobec kobiet. Powyższy dokument zwraca uwagę na problem dyskryminacji kobiet, konieczności ochrony ich praw w świetle przemocy domowej, eliminację nierówności materialnej pomiędzy kobietami i mężczyznami.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

2.2 ZADANIA USTAWOWE GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 określa zadania gminy do których należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Art. 9a, pkt 1 przedmiotowej ustawy stanowi, iż „Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach prac w zespole interdyscyplinarnym”.

2. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta.

Rada gminy określa w drodze uchwały tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegóły jego funkcjonowania.

W dniu 14 września 2023 r. powołany został nowy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Maków Podhalański. Powołanie nastąpiło na mocy Zarządzenia Nr 0050.898.2023 Burmistrza Makowa Podhalańskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie: powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Maków Podhalański. Pracę Zespołu reguluje Uchwała Nr LIV.518.2023 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Maków Podhalański. W skład Zespołu Interdyscyplinarny powołanych zostało 11 członków, m.in. 2 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim, 2 przedstawiciele Komisariatu Policji

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

w Makowie Podhalańskim, 3 przedstawicieli placówek oświatowych z terenu naszej gminy, 1 członek Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 1 pielęgniarkę środowiskową, 1 pracownika Zespołu Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej, 1 przedstawiciela organizacji pozarządowej – Stowarzyszenia Rodzina Kolpinga. Następnie dnia 12 października 2023r. na mocy Zarządzenia NR. 0050.917.2023 Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Maków Podhalański został rozszerzony o 4 członków, mianowicie o 1 pracownika Prokuratury Rejonowej w Suchej Beskidzkiej oraz 3 kuratorów sądowych.

2.3 PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”

Zgodnie z art. 9d ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Procedura Niebieskiej Karty obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony służby zdrowia w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Wszczęcie procedury Niebieskie Karty następuje w wyniku wypełnienia formularza Niebieska Karta – A w przypadku powzięcia informacji w toku działań służbowych i zawodowych o występowaniu przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub świadka przemocy domowej.

Następnie po wypełnieniu formularza A, osobie co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową przekazuje się formularz B. Formularz ten jest pouczeniem dla osób dotkniętych przemocą domową.

Wypełniony formularz A przekazywany jest nie później niż w terminie 7 dni do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 8, zespół interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. Grupę diagnostyczno-pomocową powołuje zespół interdyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi:

- 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

2) funkcjonariusz Policji.

Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Następnie na pierwszym posiedzeniu członkowie grupy diagnostyczno – pomocowej dokonują analizy sytuacji rodziny.

W przypadku podejrzenia przestępstwa dokumenty przekazywane są organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

W ramach procedury członkowie grupy diagnostyczno -pomocowej:

- 1) Udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- 2) Podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
- 3) Zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, na spotkanie grupy diagnostyczno – pomocowej ;
- 4) Opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych;
- 5) Rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.

Zakończenie procedury następuje w przypadku:

- 1) Ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo
- 2) Rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

2.4 RZĄDOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Uchwałą Rady Ministrów nr 1232 dnia 09 listopada 2023 r. opublikowano ustanowiony Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Celem wyżej wymienionego dokumentu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce poprzez:

- 1) zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
- 3) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
- 4) zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Wprowadzony program określa działania w czterech obszarach:

- 1) Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna: obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
- 2) Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej: obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
- 3) Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową: obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
- 4) Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Każde z działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań. Zmniejszenie skali zjawiska

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

przemocy domowej, pomaganie osobom doznającym przemocy domowej, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE MAKÓW PODHALAŃSKI

3.1 WYSTĘPOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE MAKÓW PODHALAŃSKI

Określenie skali występowania zjawiska przemocy domowej jest zadaniem trudnym, ze względu na fakt, iż nie wszystkie przypadki występowania przemocy domowej zostają ujawnione. Niemniej jednak należy podejmować działania celem oceny skali zjawiska przemocy domowej, aby skutecznie jej przeciwdziałać oraz planować w przyszłości adekwatne działania profilaktyczne skierowane do społeczności lokalnej. W niniejszym rozdziale przedstawione zostaną dane ilościowe będące w zasobach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Maków Podhalański oraz innych instytucji działających na terenie Gminy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. W dalszej części pracy zaprezentowane zostaną wyniki badań ankietowych dotyczących przemocy domowej oraz wyniki ankiety skierowanej do osób z instytucji, które działają w przedmiotowym obszarze.

Tabela Nr 1. Dane statystyczne wszczętych procedury „Niebieskich Kart” w latach 2020 – 2022.

Lata	2020	2021	2022
Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego	36	40	32
Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”	24	21	17
W tym założonych przez:			
Policję	21	15	15
Pomoc społeczną	1	5	1
Oświatę	1	1	1
Zespół Interwencji Kryzysowej	1	0	0

Opracowanie własne: MOPS w Makowie Podhalańskim

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Analizując powyższe wyniki zauważyć można spadek liczby prowadzonych procedur Niebieskie Karty na przestrzeni lat 2020 – 2022 na terenie Gminy Maków Podhalański. Nie ulega wątpliwości, iż zdecydowana większość Niebieskich Kart zakładana jest przez funkcjonariuszy Policji. Na przestrzeni trzech ostatnich lat nie odnotowano wszczęcia procedury przez przedstawiciela służby zdrowia.

Tabela Nr 2. Liczba zakończonych postępowań w ramach procedury „Niebieskich Kart” w latach 2020 – 2022.

Lata	2020	2021	2022
Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”	17	25	20
w tym:			
Ze względu na ustanie przyczyny	17	22	20
Ze względu na brak zasadności podejmowania działań	-	3	-

Opracowanie własne: MOPS w Makowie Podhalańskim

Dane obrazują, iż w porównaniu do roku 2021 w 2020 nastąpiła zdecydowanie większa ilość zakończonych procedur Niebieskich Kart. Zdecydowana ilość Niebieskich Kart zakańczana jest ze względu na ustanie przemocy domowej i uzasadnionego przepuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej, jak również po zrealizowaniu planu pomocy.

Tabela Nr 3. Działania w ramach realizacji procedury „Niebieskich Kart” w latach 2020 – 2022.

Lata	2020	2021	2022
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	2	5	4
Liczba powołanych Grup Roboczych	24	56	31
Zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej	-	4	3
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich	3	4	6
Wnioski do GKPiRPA	4	12	6

Opracowanie własne: MOPS w Makowie Podhalańskim

Analizując powyższe dane, zauważyć można zmniejszającą się liczbę powołanych grup roboczych, jest to następstwem mniejszej ilości wszczynanych procedur Niebieskiej Karty. Spadek

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

prowadzonych Niebieskich Kart przekłada się bezpośrednio także na spadek liczby składanych zawiadomień do poszczególnych instytucji przez Zespół Interdyscyplinarny.

Tabela Nr. 4. Liczba Niebieskich Kart założonych w latach 2021 - 2022 r. z podziałem na miejscowości.

	Miejscowość	Liczba Niebieskich Kart	Liczba Niebieskich Kart
		2021	2022
1	Maków Podhalański	7	3
2	Juszczyn	4	3
3	Białka	5	2
4	Grzechynia	2	6
5	Kojszówka	2	1
6	Wieprzec	0	1
7	Żarnówka	1	1

Opracowanie własne: MOPS w Makowie Podhalańskim

Powyższe dane obrazują skalę występowania przemocy domowej ze względu na obszar na jakim prowadzone są procedury Niebieskiej Karty. Zauważyć można, iż w ostatnich latach najwięcej Niebieskich Kart prowadzonych jest w Grzechyni. Kolejnymi miejscowościami, w których najczęściej są prowadzone Niebieskie Karty są: Juszczyn i Maków Podhalański. Przy czym zauważalny jest spadek Niebieskich Kart w Makowie Podhalańskim z 7 w 2021 r. do 3 w 2022.

Tabela Nr 5. Podział osób objętych procedurą „Niebieskich Kart” i działaniami grup roboczych w latach 2021 – 2022 .

Lata	2021	2022
Osoby doświadczające przemocy:		
Kobiety	19	14
Mężczyźni	3	2
Dzieci	1	3
Osoby podejrzane o stosowanie przemocy:		
Kobiety	1	1
Mężczyźni	21	17

Opracowanie własne: MOPS w Makowie Podhalańskim

Z zawartych w tabeli nr 5 danych wynika, iż zdecydowaną większość osób doświadczających przemocy stanowią kobiety. Mężczyźni są również w zdecydowanej większości podejrzaniymi

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

o stosowanie przemocy domowej. Gmina Maków Podhalański potwierdza trend uwidaczniający się w skali kraju, iż za przemoc domową w głównej mierze odpowiadają mężczyźni.

Tabela Nr 6. Działalność Punktu Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą domową w latach 2020 – 2022.

Rodzaj udzielonego poradnictwa	2020	2021	2022
Ilość konsultacji/liczba osób korzystających			
Psychologiczne	21/11	11/21	4/11
Prawne	15/15	3/11	3/3
Wsparcie socjalne	6/6	0/0	0/0

Opracowanie własne: MOPS w Makowie Podhalańskim

Dokonując analizy powyższych danych zaobserwować można, iż w latach 2021 - 2022 udzielono najmniejszej liczby konsultacji psychologicznych, prawnych oraz wsparcia socjalnego na przestrzeni ostatnich 3 lat.

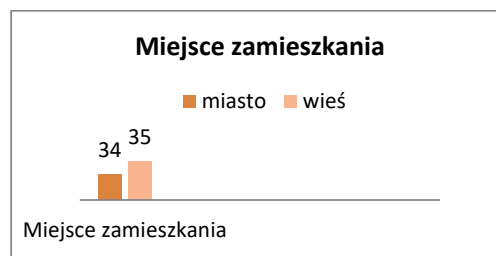
3.2 ANALIZA WYNIKÓW ANKIETY „NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI”

Aby dokonać analizy zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Maków Podhalański, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował badania ankietowe wśród mieszkańców Gminy Maków Podhalański. Uzyskane dane obrazują postrzeganie problemu przemocy domowej wśród społeczności lokalnej, pomogą również w planowaniu odpowiednich i skutecznych form działań celem ograniczenia zjawiska przemocy domowej. Badania ankietowe zostały przeprowadzone w okresie listopad - grudzień 2023 r. W badaniach wzięły udział osoby zamieszkujące Gminę Maków Podhalański. Poniżej zaprezentowane zostały wyniki oraz komentarz do poszczególnych kwestii podjętych w ankiecie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

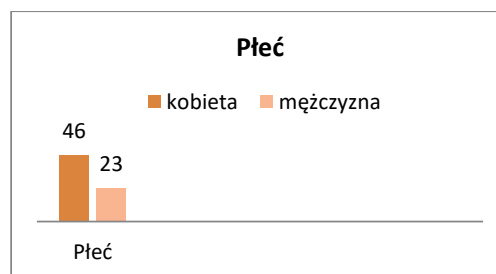
3.3 CHARAKTERYSTYKA OSÓB BIORĄCYCH W BADANIU

Wykres Nr 1 „Miejsce zamieszkania”

Wśród ankietowanych osób rozkład zamieszkania w równym stopniu rozłożył się pomiędzy miasto Maków Podhalański jak i ankietowanych zamieszkujących na wsi. 34 osoby badane ankietą zamieszkują w mieście, o jedną więcej zamieszkuje na wsi. Można zatem przyjąć, iż taki rozkład miejsca zamieszkania ankietowanych odzwierciedla opinie mieszkańców Gminy, a nie tylko jednego z obszarów, miejskiego lub wiejskiego.

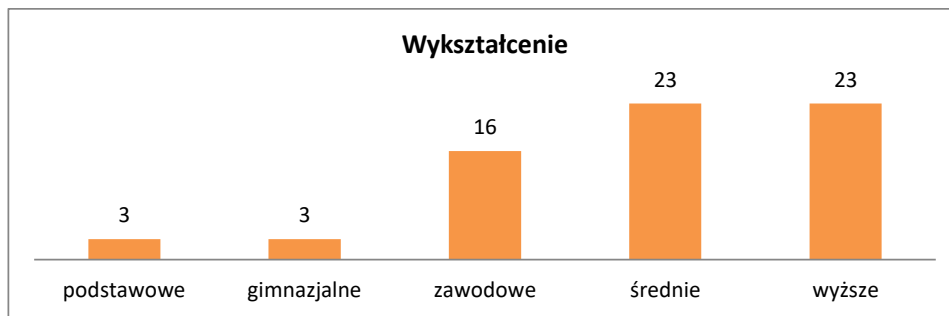
Wykres Nr 2 „Płeć”

Wśród ankietowanych większość osób stanowiły kobiety – 46. Mężczyzn udzielających odpowiedzi było 23.

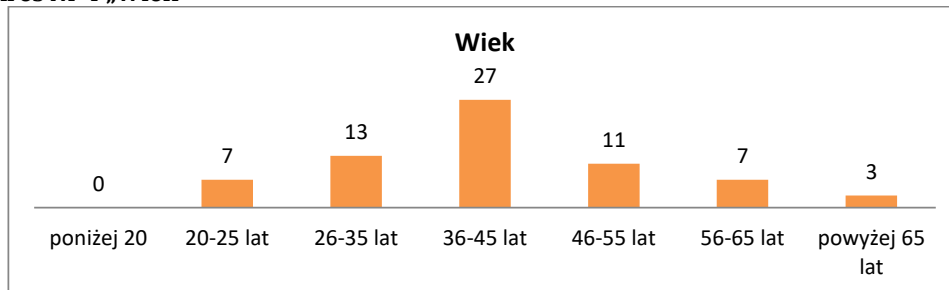
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 3 „Wykształcenie”

Pośród ankietowanych osób 23 legitymowały się wykształceniem średnim jak i wyższym. 16 posiadało wykształcenie zawodowe. Można przyjąć, iż wyniki ankietowe przedstawiają uogólnione wyniki mieszkańców z trzema powyższymi poziomami wykształcenia.

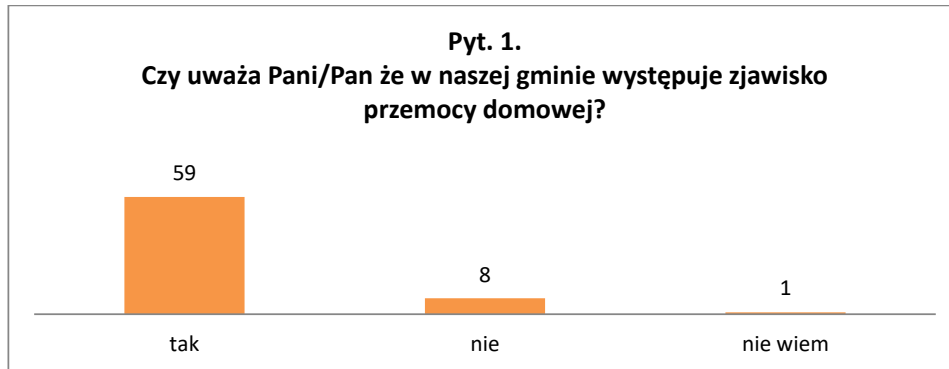
Wykres Nr 4 „Wiek”

Zdecydowana większość ankietowanych była w wieku 36-45 lat, ich liczba wyniosła 27, na kolejnych miejsca znalazły się osoby w wieku 26-35 lat oraz 46-55 lat. Można przyjąć, iż większa część respondentów była w wieku średnim.

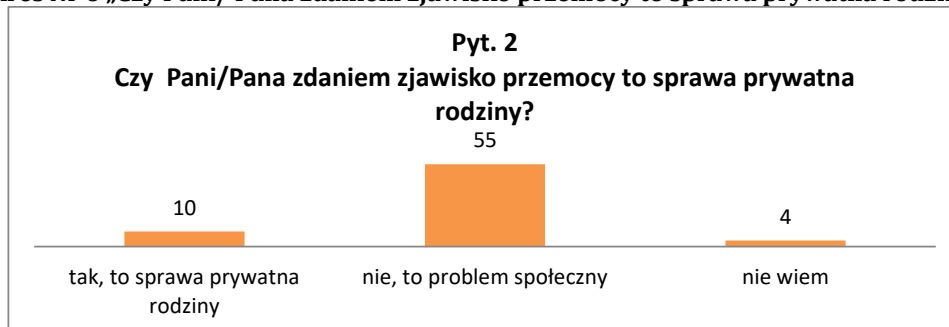
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 5 „Czy uważa Pani/Pan że w naszej gminie występuje zjawisko przemocy domowej?”

Z udzielonych odpowiedzi w badaniu ankietowym zdecydowana większość respondentów uważa, że w Gminie Maków Podhalański występuje zjawisko przemocy domowej. Społeczność lokalna przeświadczona jest, iż powyższe zjawisko dotyka rodziny w naszej gminie. To sprawia, iż zasadnym jest dalsze podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia przemocy domowej.

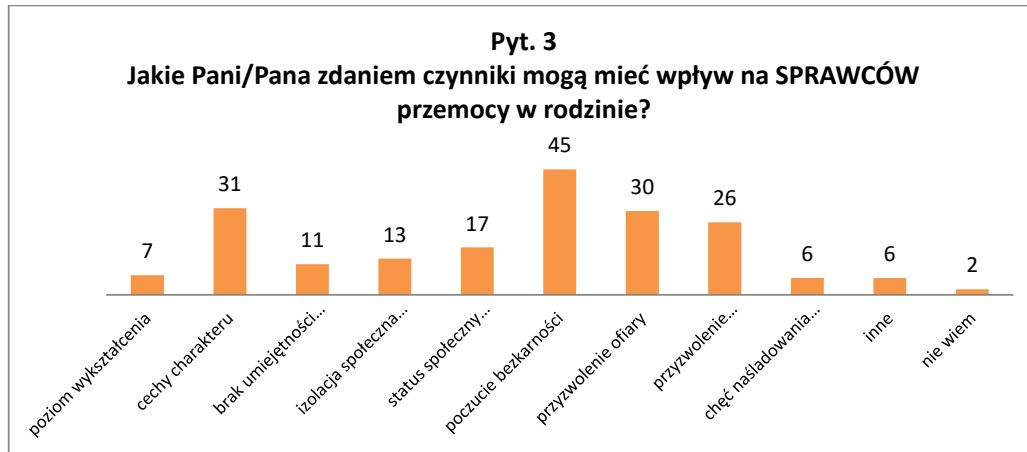
Wykres Nr 6 „Czy Pani/ Pana zdaniem zjawisko przemocy to sprawa prywatna rodziny?”

Analizując wyniki dotyczące kwestii czy przemoc domowa to sprawa prywatna rodziny zdecydowana większość udzielających odpowiedzi twierdzi, iż przemoc domowa to nie problem wewnętrzny samej rodziny, ale przede wszystkim problem społeczny. Można uznać, iż przemoc domowej przez mieszkańców Gminy Maków Podhalański pojmowana jest w szerszym kontekście, nie tylko jako jednostkowe przypadki niektórych rodzin.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

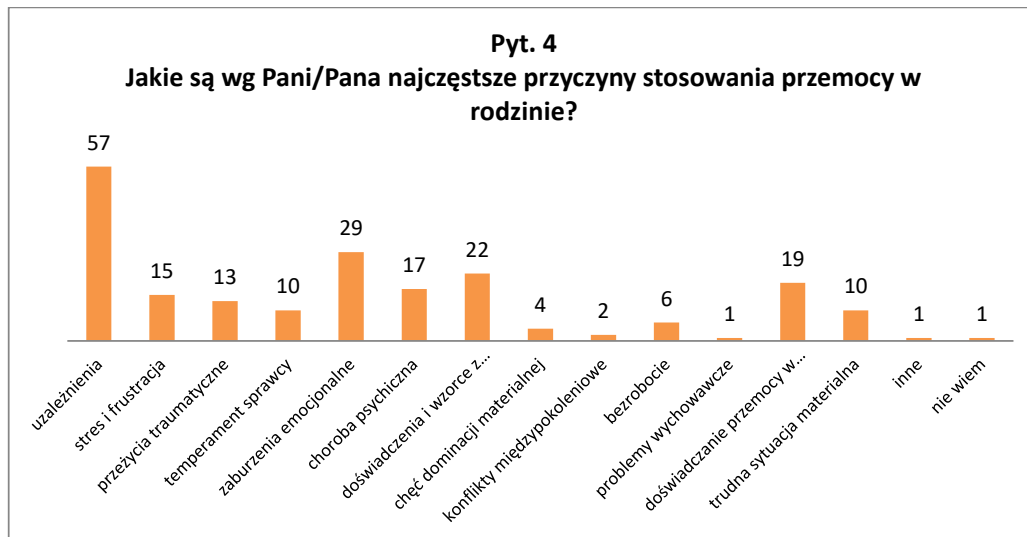
Wykres Nr 7 „Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na SPRAWCÓW przemocy domowej?”

Z wyników otrzymanych w badaniu ankietowym wynika, że ankietowani wskazują poczucie bezkarności jako główny czynnik mogący wpływać na sprawców stosowania przemocy domowej. Kolejne odpowiedzi wskazują na: cechy charakteru, przyzwolenie osoby doświadczającej przemocy oraz przyzwolenie otoczenia. Analizując powyższe można stwierdzić, iż poczucie bezkarności za stosowanie przemocy, które występuje u sprawcy determinuje w znacznej mierze występowanie przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

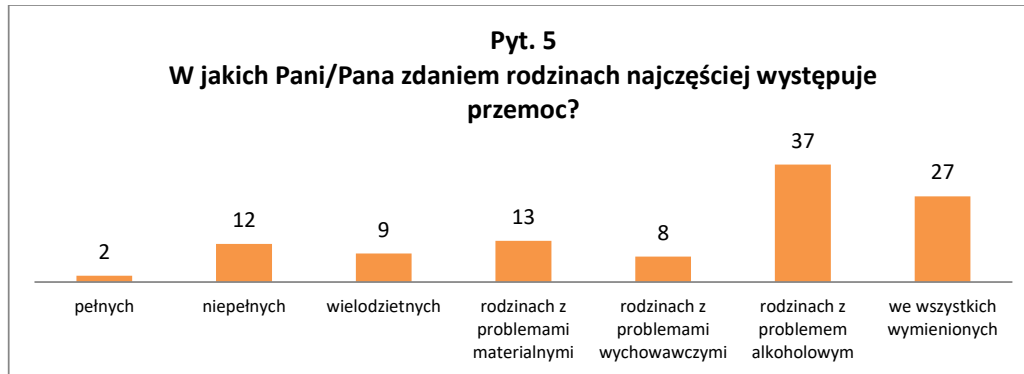
Wykres Nr 8 „Jakie są wg Pani/Pana najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej?”

Ankietowane osoby za główną przyczynę stosowania przemocy domowej jednoznacznie wskazali uzależnienia. Kolejną przyczyną wykazaną przez badanych były zaburzenia emocjonalne oraz doświadczenia i wzorce wyniesione z domu. Powyższe wskazuje konieczność rozwijania programów i kampanii profilaktycznych pod kątem uzależnień. Ukazuje to zarówno istotność tworzenia i rozszerzania możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej tj. terapii, konsultacji terapeutycznych dla osób zmagających się z uzależnieniami, jako ważny czynnik przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

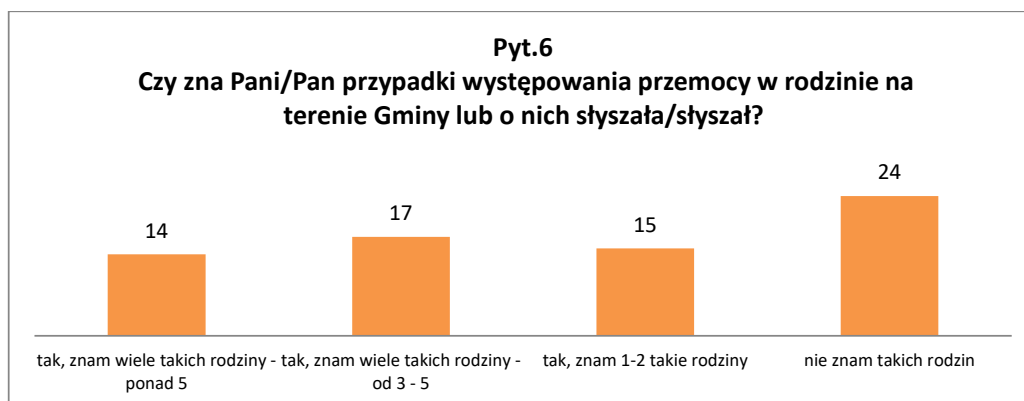
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 9 „W jakich Pani/Pana zdaniem rodzinach najczęściej występuje przemoc?”

Kolejny wynik odpowiedzi na powyższe pytanie potwierdza wcześniejsze odpowiedzi respondentów, którzy upatrują przemoc domową z występującym uzależnieniem. Także w tym pytaniu ankietowani uznają, iż problem przemocy domowej najczęściej pojawia się u rodzin w których występuje problem uzależnienia od alkoholu. 27 osób uznało, iż problem przemocy może wystąpić w każdym rodzaju rodziny. Na podobnym poziomie badani wskazali zarówno rodziny niepełne jak i rodziny z problemami materialnymi.

Wykres Nr 10 „Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie Gminy lub o nich słyszała/słyszał?”

Analiza wyników odnośnie posiadania wiedzy na temat znajomości rodzin, w których dochodzi do przemocy domowej wskazuje, że 1/3 respondentów podała, iż nie zna takich rodzin. Jednakże na podobnym poziomie wyniki uzyskały odpowiedzi w których badani wskazują

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

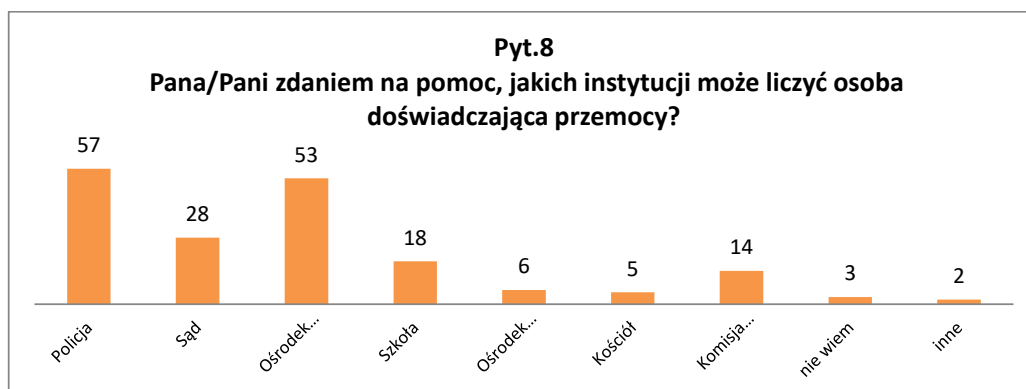
na znajomość ponad 5 rodzin, 3-5 rodzin oraz 1-2 rodzin. Łącząc wyniki tych trzech kategorii odpowiedzi wynika, że spośród ankietowanych 47 zna co najmniej jedną rodzinę w której dochodzi do przemocy domowej. Powyższe wskazuje, że problem przemocy domowej jest obecny w naszej Gminie, uzasadnia to dalsze prowadzenie działań zmierzających do ograniczania zjawiska przemocy.

Wykres Nr 11 „Czy spotkał/a się Pan/Pani bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy domowej?”

W kwestii bezpośredniej styczności ze zjawiskiem przemocy domowej, 28 respondentów udzieliło pozytywnej odpowiedzi, 32 osoby stwierdziły, iż nie miały bezpośredniego kontaktu z przemocą domową. Należy przyjąć, iż 1/3 ankietowanych posiadała bezpośrednie doświadczenia z przemocą domową.

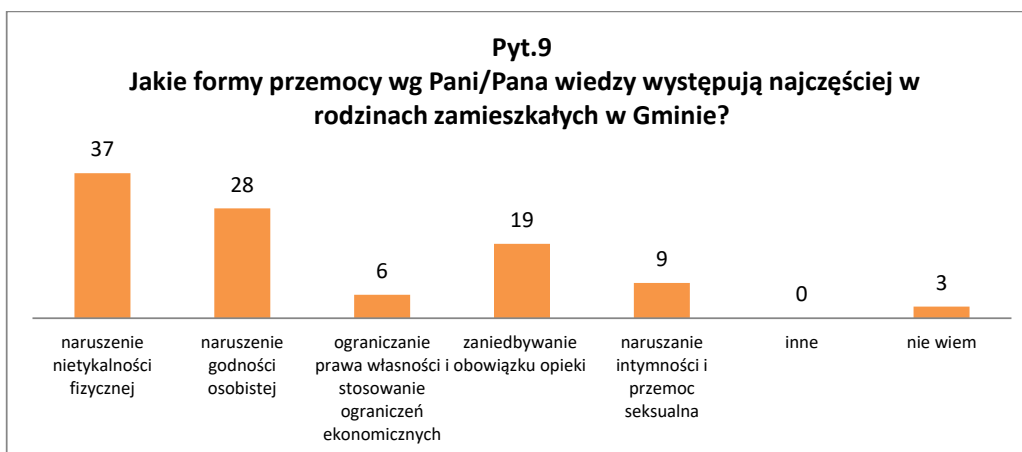
Wykres Nr 12 „Pana/Pani zdaniem na pomoc, jakich instytucji może liczyć osoba doświadczająca przemocy?”

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Zdecydowana większość ankietowanych osób uważa, że osoba doświadczająca przemocy może liczyć na pomoc Policji oraz Ośrodka Pomocy Społecznej. Trzecią odpowiedzią jest sąd, który jednakże uzyskał zdecydowanie mniej odpowiedzi. 18 osób wskazało szkołę, jako miejsce gdzie można uzyskać pomoc w przypadku doświadczania przemocy. 14 ankietowanych odpowiedziało, że pomoc można uzyskać w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, co sugerować może, iż respondenci nie utożsamiają powyższej instytucji z rozwiązywaniem problemów dotyczących przemocy domowej.

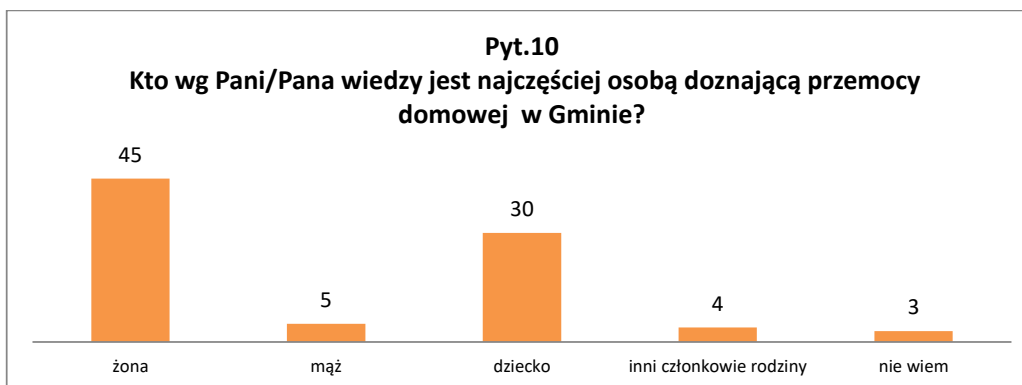
Wykres Nr 13 „Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w Gminie?”

Większość respondentów odpowiadając na pytanie o rodzaje przemocy występujących w Gminie Maków Podhalański wskazało naruszenie nietykalności fizycznej oraz naruszenie godności osobistej. Należy zwrócić uwagę, iż trzecim rodzajem przemocy wskazanym jest zaniedbywanie obowiązku opieki. 9 osób uważa, że w Gminie jedną z najczęstszych form przemocy domowej jest naruszenie intymności i przemoc seksualna.

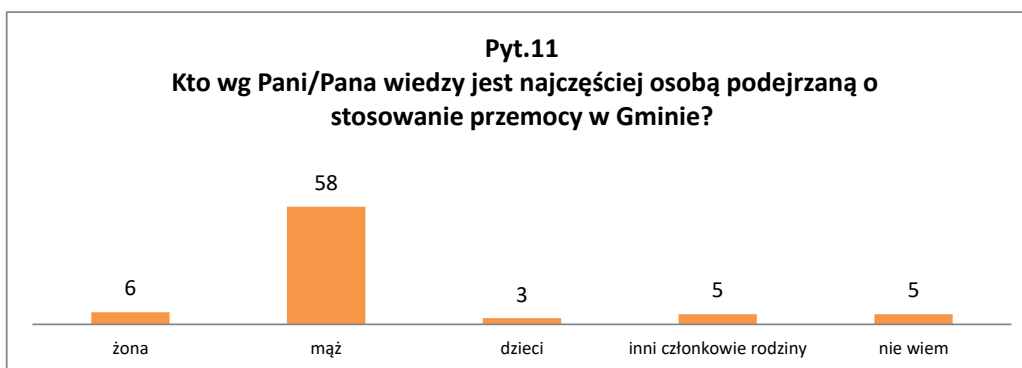
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 14 „Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej w Gminie?”

Zdecydowana większość ankietowanych wskazuje, że najczęściej ofiarą przemocy jest żona oraz dziecko. Wynik powyższego pytania nie odbiega od statystyk krajowych, gdzie zdecydowaną większość osób doświadczających przemocy są kobiety.

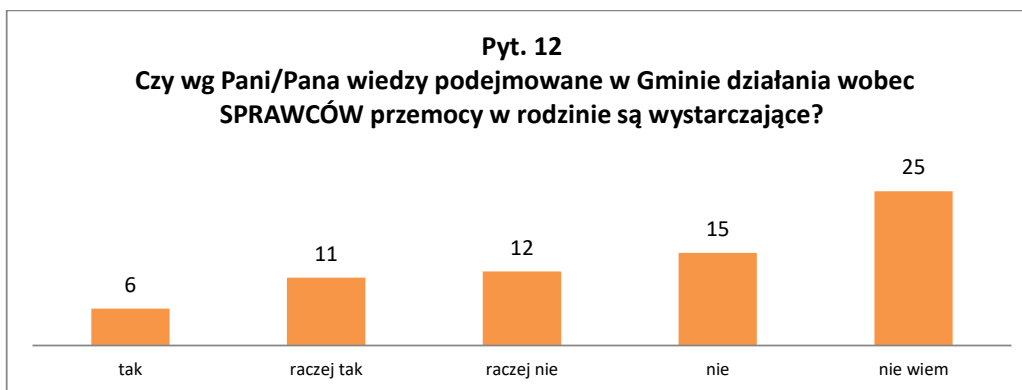
Wykres Nr 15 „Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej osobą podejrzaną o stosowanie przemocy domowej w Gminie?”

Uzyskane wyniki w powyższym pytaniu jasno wskazują, iż w zdecydowanej większości to mąż – mężczyzna jest odpowiedzialny za stosowanie przemocy domowej. Zasadnym wydaje się kierowanie działań profilaktycznych związanych z zastępowaniem zachowań przemocowych na akceptowane społecznie sposoby kierowane powinny być do mężczyzn.

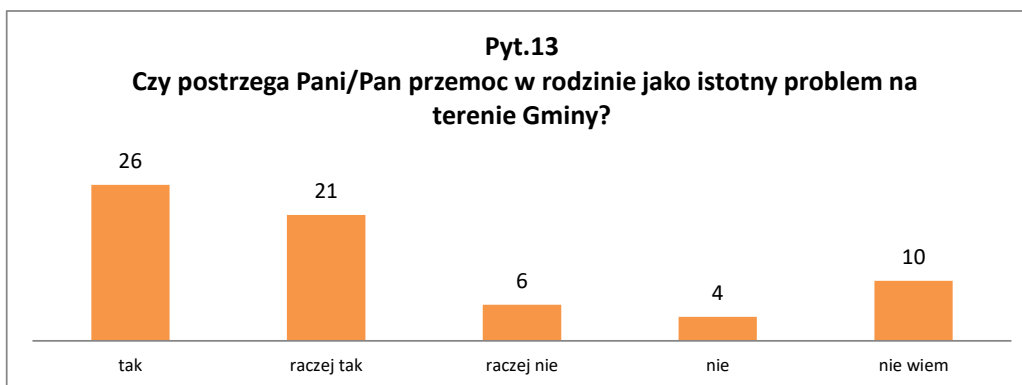
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 16 „Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w Gminie działania wobec SPRAWCÓW przemocy domowej są wystarczające?”

Ze względu na uzyskane w powyższym pytaniu odpowiedzi należy uznać, iż 1/3 respondentów nie posiada wiedzy na temat skuteczności działań podejmowanych w Gminie na rzecz ograniczenia zachowań przemocowych u sprawców. Sumując odpowiedzi pozytywne, jedynie 17 ankietowanych uważa, że działania wobec sprawców są wystarczające.

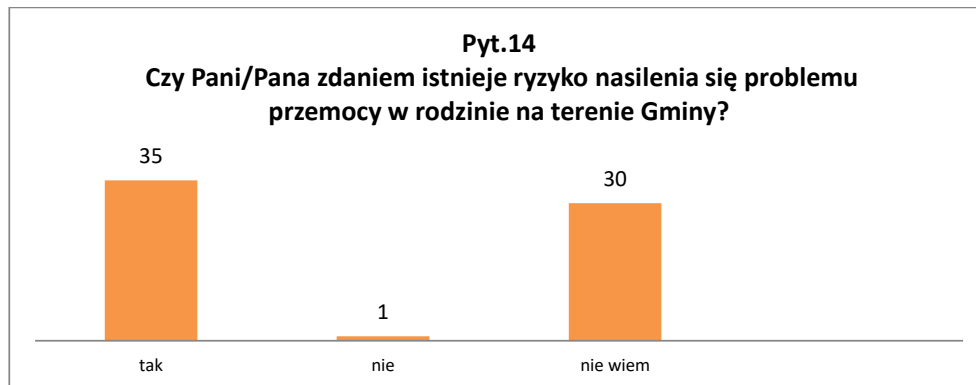
Wykres Nr 17 „Czy postrzega Pani/Pan przemoc domowej jako istotny problem na terenie Gminy?”

Zdecydowana większość ankietowanych uważa, że problem przemocy domowej jest istotną kwestią w Gminie Maków Podhalański. Społeczność lokalna dostrzega problem zjawiska przemocy domowej, jest świadoma jego występowania, uważa przy tym, że przemoc domowej nie jest marginalnym problemem mieszkańców, ale przyznaje ważność powyższemu problemowi.

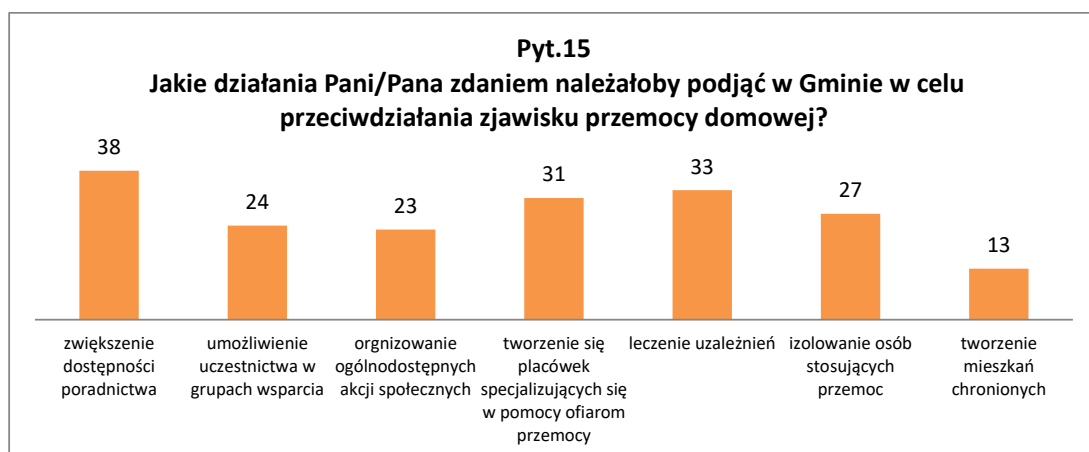
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 18 „Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie Gminy?”

Prawie połowa respondentów udzieliła odpowiedzi twierdzącej, uznając, iż istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie Gminy Maków Podhalański. Ankieterzy uważają, że w przyszłości może dojść do zwiększenia się liczby przypadków przemocy domowej. 30 respondentów nie jest zdecydowana czy w Gminie może dojść do nasilenia się problemu przemocy.

Wykres 19 „Jakie działania Pani/Pana zdaniem należałyby podjąć w Gminie w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej?”

Wśród działań które należałyby podjąć w Gminie w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej na pierwszy plan respondenci podają zwiększenie dostępności poradnictwa

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

specjalistycznego: prawnego, socjalnego, terapeutycznego. Kolejno badani wskazali: leczenie uzależnień oraz tworzenie się placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy. Wg badanych zasadnym jest poszerzenie możliwości uzyskania poradnictwa specjalistycznego oraz kolejny raz ankietowani łączą zjawisko przemocy domowej z problemem uzależnień.

3.4 ANALIZA DANYCH INSTYTUCJONALNYCH W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

W poniższym rozdziale zaprezentowane zostaną dane statystyczne pochodzące z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Maków Podhalański. Dane te pozwolą na określenie skali ujawnionej przemocy domowej jak również zobrazują charakter osób uwikłanych w to zjawisko.

Tabela Nr 7. Dane odnośnie osób pokrzywdzonych przemocą domową i sprawców przemocy w latach 2020 - 2022.

Lata	2020	2021	2022
Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy, w tym:	43	23	19
Kobiety	26	19	14
Mężczyźni	7	3	2
Małoletni	10	1	3
Liczba sprawców przemocy w tym:	30	22	18
Kobiety	4	1	1
Mężczyźni	26	21	17

Opracowanie: MOPS na podstawie danych KP Maków Podhalański

Z powyższej tabeli wynika, iż w 2022 r. znacząco spadła liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej. Jednoznacznie stwierdzić można, iż na terenie Gminy Maków Podhalański zdecydowaną większość osób pokrzywdzonych przez przemoc stanowią kobiety. Obserwuje się wzrost liczby dzieci, które także doświadczają przemocy. Kolejne dane wskazują, iż na terenie Gminy Maków Podhalański zdecydowanie częściej za stosowanie przemocy odpowiedzialni są mężczyźni. Powyższe dane dotyczące podziału ofiar przemocy i sprawców w zależności od płci nie odbiegają od ogólnokrajowych danych, wskazujących, iż to najczęściej kobieta doświadcza przemocy a mężczyzna jest jej sprawcą.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Tabela Nr 8. Dane dotyczące sprawców przemocy w latach 2020 - 2022.

Lata	2020	2021	2022
Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu:	9	7	13
Kobiety	1	0	0
Mężczyźni	8	7	13
Liczba osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień	0	0	0
Liczba osób zatrzymanych w pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych w KPP w Suchej Beskidzkiej:	13	14	13
Kobiety	2	0	0
Mężczyźni	11	14	13

Opracowanie: MOPS na podstawie danych KP Maków Podhalański

Powyższe dane wskazują, iż w 2022 r. liczba sprawców przemocy, którzy byli pod wpływem alkoholu, nieznacznie się zwiększyła niemniej jednak, aż 1/3 sprawców w tym roku znajdowała się pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji domowej. Sprawcy, którzy byli pod wpływem alkoholu to mężczyźni. W ostatnich trzech latach funkcjonariusze KP w Makowie Podhalańskim nie doprowadzali osób do Izby Wytrzeźwień w związku z interwencją domową. W latach 2020 – 2022 zmalała liczba osób zatrzymanych w pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych w KPP w Suchej Beskidzkiej, stanowią mężczyźni.

Tabela Nr 9. Dane statystyczne dotyczące spraw o przestępstwo z art. 207 k.k. w latach 2020 – 2022 na terenie Gminy Maków Podhalański.

Lata	2020	2021	2022
Ilość zarejestrowanych spraw o przestępstwo z art. 207 k.k.	96	16	16
Ilość spraw zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia o przestępstwo z art. 207 k.k.	33	1	1
Ilość środków zapobiegawczych w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego w sprawach o przestępstwo z art. 207 k.k.	13	0	13

Opracowanie: MOPS na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Suchej Beskidzkiej

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, iż w 2021 r. nastąpił wyraźny spadek liczby spraw zarejestrowanych o przestępstwo z art. 207 k.k. dotyczącym znęcania się nad osobą najbliższą. Wraz ze spadkiem liczb zarejestrowanych spraw zmalała znacząco liczba spraw zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia do sądu z art. 207 k.k. Znacząco również zmalała liczba wydanych

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

środków zapobiegawczych w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego w sprawach z art. 207 k.k.

Tabela Nr 10. Przyczyny wsparcia ze względu na przemoc domowej oraz dane pomocy specjalistycznej udzielanej przez ZIK w Suchej Beskidzkiej w latach 2021 – 2022 mieszkańcom Gminy Maków Podhalański.

Lata	2021	2022
Przemoc ze strony bliskich	59	3
Osoba stosująca przemoc	2	10
Pomoc psychologiczna	121	21
Poradnictwo pedagogiczne	48	19
Poradnictwo rodzinne	41	17
Mediacje	22	1
Socjoterapia	34	3
Schronienie w hostelu	-	2 (kobieta i dziecko)

Opracowanie: MOPS na podstawie danych Zespołu Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej

W roku 2022 wyraźnemu spadkowi uległa liczba osób korzystających ze wsparcia ZIK w Suchej Beskidzkiej ze względu na doświadczanie przemocy ze strony bliskich. Można założyć, iż jest to wynikiem ograniczeń w funkcjonowaniu instytucji spowodowanej wprowadzeniem stanu epidemicznego w całym kraju. Zmalała również znacząco liczba udzielanego poradnictwa specjalistycznego.

Tabela Nr 11. Ilość osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego GKPiRPA w Makowie Podhalańskim w latach 2021 – 2022.

GKRPA Lata	2021	2022
Liczba osób uzależnionych korzystających z Punktu Konsultacyjnego	12	6

Opracowanie: MOPS na podstawie danych Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim

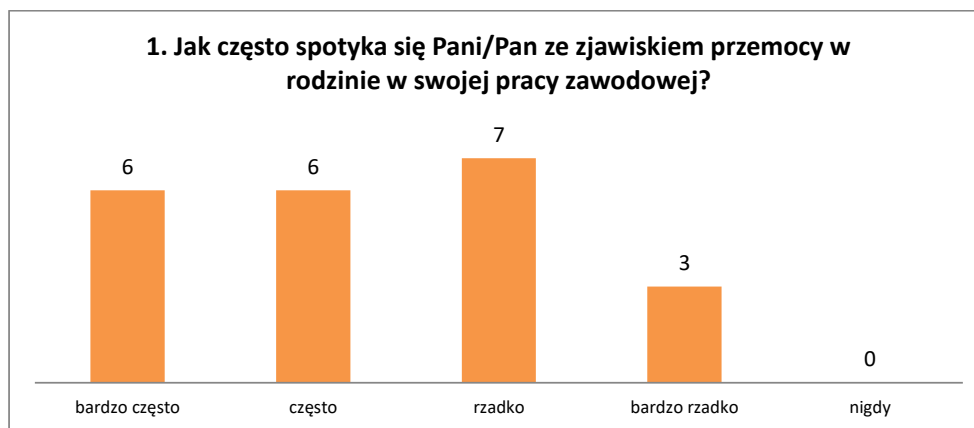
Na przestrzeni ostatniego roku wyraźnie spadła liczba osób uzależnionych korzystających z Punktu Konsultacyjnego. Zmianę powyższą należy tłumaczyć ograniczeniami w funkcjonowaniu Punktu Konsultacyjnego GKPiRPA w Makowie Podhalańskim spowodowanymi wprowadzonym w marcu 2020 r. stanem epidemicznym. Pomimo ograniczeń ze wsparcia PK skorzystało 6 osób w 2022r., co nadal pokazuje, iż zachodzi zapotrzebowanie na rozwijanie pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych na terenie Gminy Maków Podhalański.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

3.5 ANALIZA TRUDNOŚCI I DOŚWIADCZEŃ OSÓB PRACUJĄCYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

W niniejszym rozdziale przedstawiono trudności i doświadczenia osób pracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Badania przeprowadzono wśród członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy domowej oraz pracowników MOPS w Makowie Podhalańskim oraz kuratorów Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej. Badania ankietowe mają na celu wykazanie postrzegania zjawiska przemocy przez profesjonalistów, którzy na co dzień lub bardzo często mają styczność z przemocą domową. Analiza danych ma także wykazać obszary newralgiczne, które utrudniają niesienie pomocy rodzinie w której występuje przemoc.

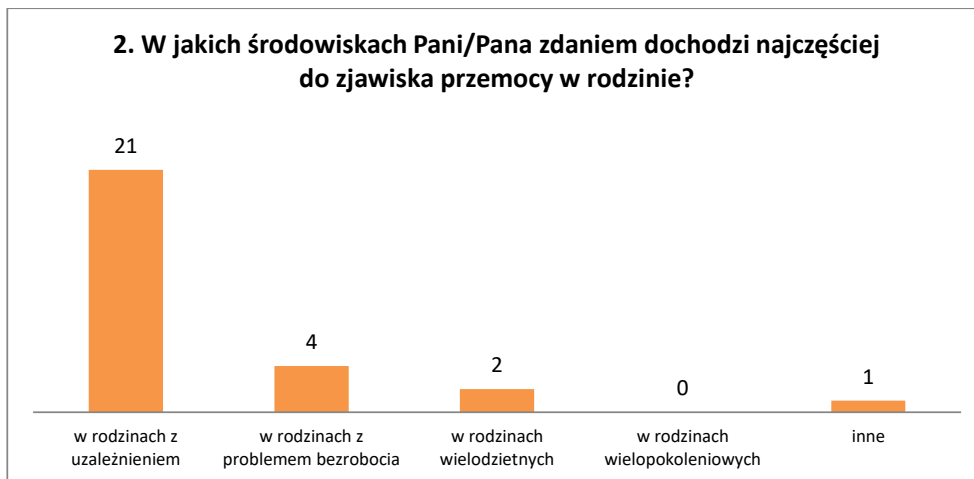
Wykres Nr 20 „Jak często spotyka się Pani/Pan ze zjawiskiem przemocy domowej w swojej pracy zawodowej?”

Wśród ankietowanych osób 6 osób odpowiedziało, że bardzo często spotyka się ze zjawiskiem przemocy w swojej pracy zawodowej. Taki sam wynik otrzymała odpowiedź często. 7 osób odpowiedziało, że z przemocą spotyka się rzadko. Należy przyjąć, że przemoc domowej jest zjawiskiem z którym osoby pracujące w służbach pomocowych regularnie się spotykają w swojej pracy zawodowej.

Wykres Nr 21 „W jakich środowiskach Pani/Pan zdaniem dochodzi najczęściej do zjawiska przemocy domowej?”

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Zdecydowana większość osób ankietowanych uważa, że głównym środowiskiem rodzinnym, w którym dochodzi do przemocy domowej są rodziny z uzależnieniem. Należy przyjąć w działaniach profilaktycznych główny nacisk należy położyć na rodziny z problemem uzależnień, jako te zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

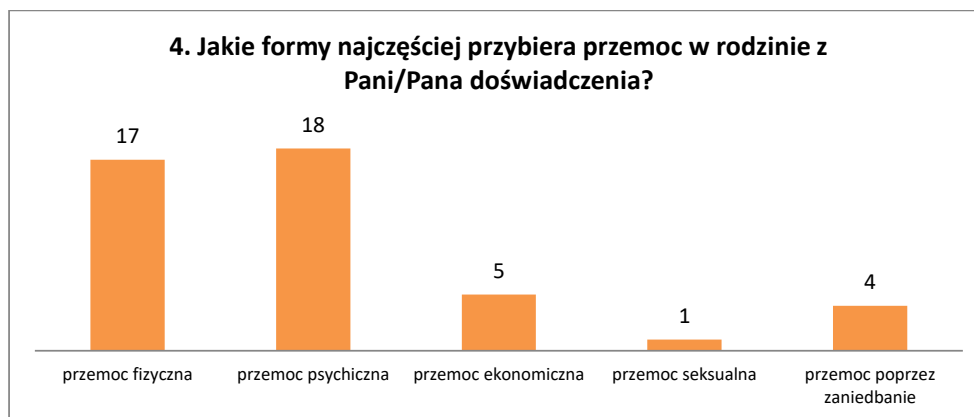
Wykres Nr 22 „Co Pani/Pana zdaniem przyczynia się do stosowania przemocy?”

Ankietowane osoby za główny czynnik stosowania przemocy wskazują w pierwszej kolejności alkohol. Następnie, na podobnym poziomie zwrócono uwagę na: potrzebę kontroli i dominacji, trudnej sytuacji materialnej oraz niezaradność życiową oraz wzorce wyniesione z domu. 7 osób wskazało nadużywanie narkotyków jako aspekt przyczyniający się do występowania przemocy domowej.

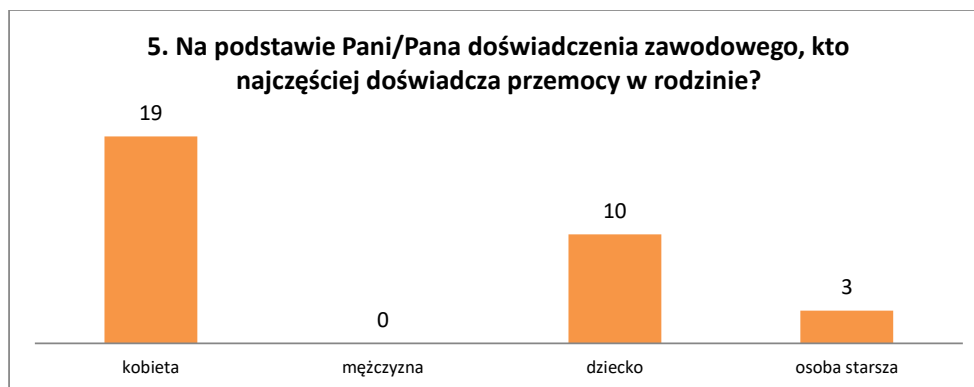
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 23 „Jakie formy najczęściej przybiera przemoc domowej z Pani/Pana doświadczenia?”

Badane osoby jednoznacznie wskazują, że najczęściej domowej dochodzi do przemocy fizycznej i przemocy psychicznej. Wg osób pracujących w służbach pomocowych te dwa rodzaje przemocy są najczęstsze z jakimi mają do czynienia w swojej pracy zawodowej.

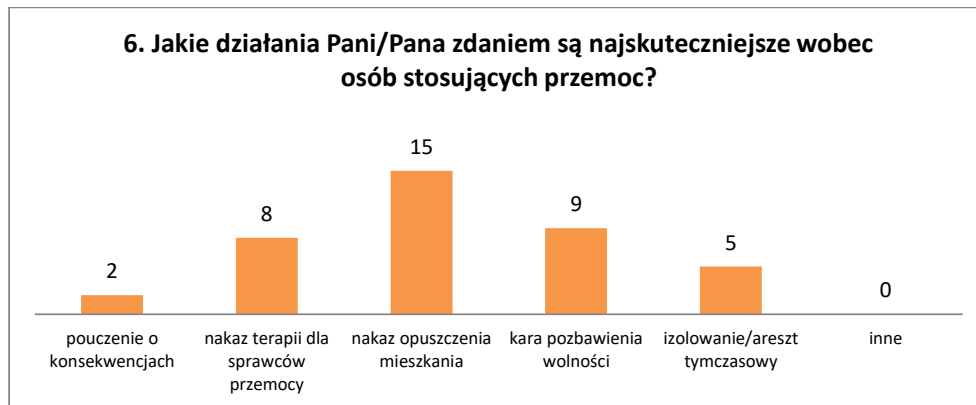
Wykres Nr 24 „Na podstawie Pani/Pana doświadczenia zawodowego, kto najczęściej doświadcza przemocy domowej?”

Według osób pracujących w służbach pomocowych najczęściej to kobieta doświadcza przemocy domowej. 10 osób wskazało dziecko jako najczęściej doświadczające przemocy domowej. Otrzymane wyniki badań wpisują się w krajową statystykę wskazującą kobiety jako osoby najczęściej doświadczające przemocy domowej.

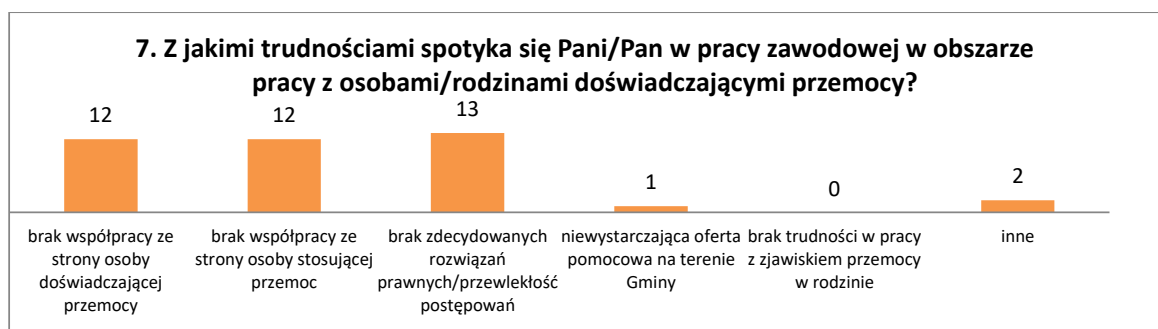
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 25 „Jakie działania Pani/Pana zdaniem są najskuteczniejsze wobec osób stosujących przemoc?”

Ankietowani specjaliści jednoznacznie wskazują, iż najskuteczniejszym działaniem wobec osób stosujących przemoc jest nakaz opuszczenia mieszkania. Kolejno drugie i trzecie miejsce zajęły: kara pozbawienia wolności oraz nakaz terapii dla sprawców przemocy. W ocenie ankietowanych coraz częściej stosowany nakaz opuszczenia mieszkania, który obecnie również posiada policja jest działaniem mającym duży wpływ na zahamowanie zjawiska przemocy domowej.

Wykres 26 „Z jakimi trudnościami spotyka się Pani/Pan w pracy zawodowej w obszarze pracy z osobami/rodzinami doświadczającymi przemocy?”

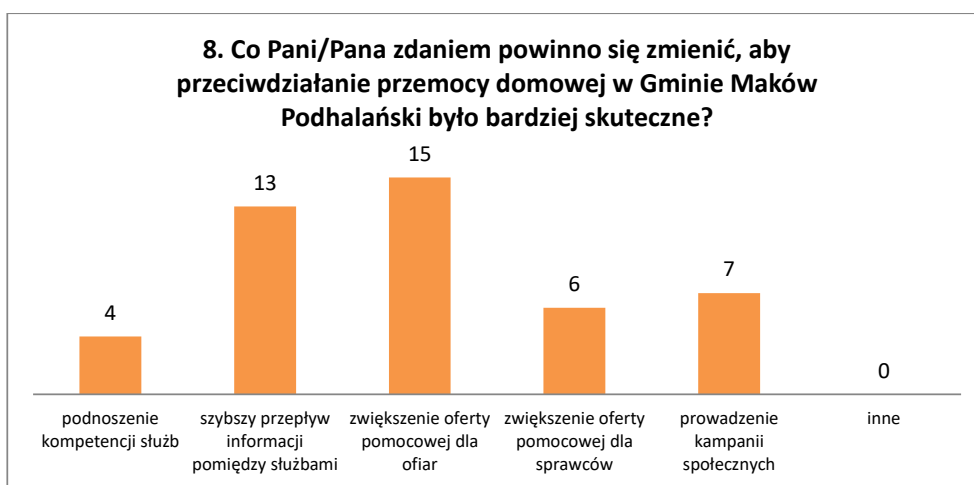

Wyniki ankiety wśród służb pomocowych wskazują, że w pracy zawodowej związanej ze zjawiskiem przemocy domowej trudności wynikają z braku współpracy zarówno ze strony osoby doświadczającej przemocy jak również ze strony osoby stosującej przemoc. 13 ankietowanych wskazało brak zdecydowanych rozwiązań prawnych/przewlekłość

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

postępowań jako istotny czynnik utrudniający pracę ze zjawiskiem przemocy. Uwzględniając powyższe wyniki należy przyjąć, iż w przypadku planowania szkoleń specjalistycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej należy położyć nacisk na budowanie relacji współpracy zarówno z osobami doświadczającymi jak i osobami stosującymi przemoc, jako istotnym czynnikiem mogącym poprawić skuteczność ograniczania przemocy domowej.

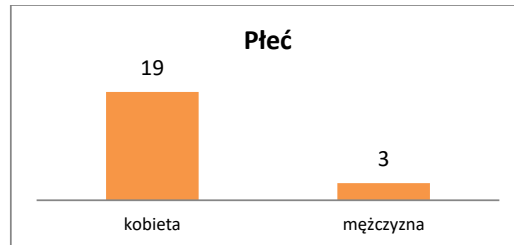
Wykres Nr 27 „Co Pani/Pana zdaniem powinno się zmienić, aby przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie Maków Podhalański było bardziej skuteczne?”

Osoby objęte badaniem ankietowym wyraźnie zauważają, że aby skuteczniej przeciwdziałać przemocy domowej w Gminie Maków Podhalański należy skoncentrować się wokół zwiększenia oferty pomocowej dla ofiar przemocy oraz zapewnić szybszy przepływ informacji pomiędzy służbami pomocowymi. Zwiększenie oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy domowej wydaje się być kluczowe dla skutecznej walki z tym zjawiskiem przemocy. Rozwój dostępności pomocy specjalistycznej dla ofiar, możliwości skorzystania z grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy mogą sprawić, iż przeciwdziałanie ww. zjawisku stanie się bardziej skuteczne i przyczyni się do mniejszej ilości przypadków przemocy domowej.

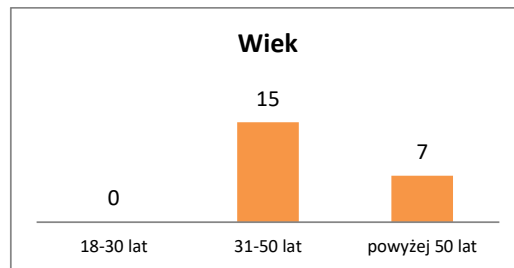
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 28 „Płeć”

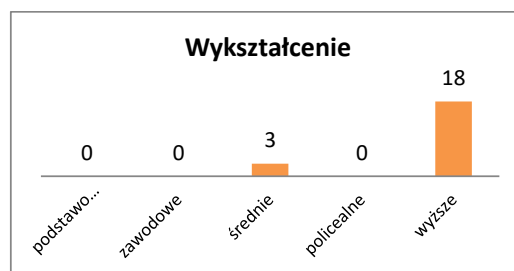
Wśród osób badanych ankietą, zdecydowaną większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła 19. Respondentów płci męskiej było 3.

Wykres Nr 29 „Wiek”

Ankietowane osoby z instytucji pomocowych w większości byli w wieku 31 – 50 lat. Powyżej 50 lat odpowiedzi udzieliło 7 osób.

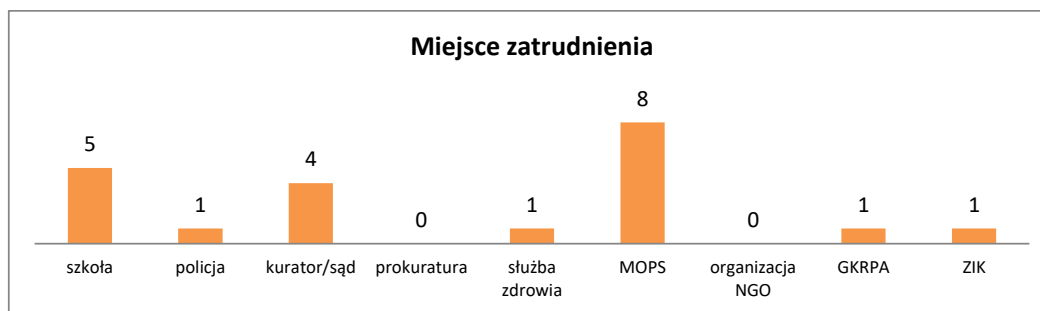
Wykres Nr 30 „Wykształcenie”

Zdecydowana większość badanych, którzy brali udział w ankiecie legitymowała się wyższym wykształceniem.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

Wykres Nr 31 „Miejsce zatrudnienia”

Wśród osób objętych badaniem ankietowym największą liczbę – 8 reprezentowali przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W dalszej kolejności udział wzięli przedstawiciele oświaty – 5, oraz kuratorzy – 4.

IV. ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

W poniższym rozdziale przedstawiono zasoby instytucjonalne Gminy Maków Podhalański działające w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Dokonano, krótkiej charakterystyki zakresu działań pod kątem przeciwdziałania przemocy domowej.

4.1 MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MAKOWIE PODHALAŃSKIM

Diagnostuje sytuację i potrzeby osoby i rodziny w której występuje zjawisko przemocy domowej. Udziela informacji o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej. Informuje o formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy domowej. Organizuje dostęp do pomocy medycznej w przypadkach interwencyjnych. Zapewnia schronienie osobie, co do której istnieje podejrzenie, iż jest ofiarą przemocy w całodobowej placówce świadczącej pomoc. Informuje osoby podejrzane o stosowanie przemocy o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, możliwości podjęcia terapii, udziału w warsztatach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

4.2 GMINNA KOMISJA PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Diagnostuje sytuację rodziny dotkniętej zjawiskiem przemocy domowej. Prowadzi działania profilaktyczne, kampanie społeczne, akcje edukacyjne w szkołach pod kątem uzależnień. Udziela pomoc i wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu oraz dla osób współuzależnionych. Prowadzi procedurę kierowania wniosków do sądów o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego. Informuje o możliwościach i procedurach związanych z podjęciem leczenia odwykowego.

4.3 KOMISARIAT POLICJI W MAKOWIE PODHALAŃSKIM

Udziela osobie dotkniętej przemocą pomoc, w tym pierwszej pomoc w sytuacjach interwencyjnych. Organizuje dostęp do pomocy medycznej w przypadkach niezwłocznych. Podejmuje działania zmierzające do ochrony zdrowia i życia. Informuje osoby doświadczające przemocy o możliwościach podjęcia kroków prawnych. Informuje osobę podejrzaną o stosowanie przemocy o konsekwencjach jakie niesie ze sobą dalsze stosowanie przemocy. Przeprowadza na miejscu zdarzenia czynności procesowe zmierzające do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa.

4.4 PROKURATURA REJONOWA W SUCHEJ BESKIDZKIEJ

Nadzoruje czynności podejmowane przez policję w ramach postępowania wyjaśniającego. Podejmuje działania zmierzające do wykrycia sprawcy i zebrania materiałów dowodowych. Wydaje środki zapobiegawcze mające na celu ochronę zdrowia i życia osób doświadczających przemocy domowej m.in.: zakaz zbliżania się, nakaz opuszczenia lokalu mieszkaniowego.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

4.5 SĄD REJONOWY W SUCHEJ BESKIDZKIEJ – ZESPÓŁ KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ.

Kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Kuratorzy sądowi wchodzi w skład zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w przypadkach prowadzenia w danej rodzinie nadzoru lub dozoru.

4.6 PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA W MAKOWIE PODHALAŃSKIM

Do zadań Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej należy diagnozowanie dzieci i młodzieży w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych. Poradnia udziela również dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Realizuje również działania profilaktyczne, wychowawcze i edukacyjne także z zakresu tematyki przeciwdziałania przemocy domowej.

4.7 ZESPÓŁ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W SUCHEJ BESKIDZKIEJ

Podstawowym celem działalności Zespołu Interwencji Kryzysowej działającego w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej jest udzielanie pomocy i wsparcia w ramach interwencji kryzysowej, prowadzenie oddziaływań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej zarówno dla osób doświadczających przemocy, ale również dla osób stosujących przemoc. Prowadzenie postępowań mediacyjnych, działań motywująco – edukacyjnych dla osób z problemem alkoholowym, prowadzenie hostelu dla osób doświadczających przemocy, psychoedukacja w zakresie interwencji kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

4.8 PLACÓWKI OŚWIATOWE

W ramach procedury Niebieskiej Karty przedstawiciele placówek oświatowych udzielają kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia w przypadku rodzin dotkniętych przemocą domową, zapewniają pomoc i wsparcie pedagogiczne, edukacyjne, psychologiczne dzieciom na terenie placówki, prowadzą pracę z rodzicami lub opiekunami faktycznymi, organizują i biorą udział w kampaniach edukacyjnych na temat zjawiska przemocy, prowadzą działalność profilaktyczną.

4.9 PLACÓWKI SŁUŻBY ZDROWIA

Głównym zadaniem placówek służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. W ramach pomocy osobom doświadczającym przemocy oprócz zadań podstawowych takich jak udzielenie pomocy medycznej, jest również rozpoznanie sygnałów o występowaniu przemocy, wystawienia na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach, powiadomienie odpowiednich organów w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia popełnienia przestępstwa w trakcie badań, udział w procedurze odebrania dziecka przez pracownika socjalnego, udzielanie informacji na temat możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia o przyczynach i rodzajach uszkodzenia ciała z powodu przemocy domowej.

4.10 STOWARZYSZENIE RODZINA „KOLPINGA”

W ramach swojej działalności Stowarzyszenie Rodzina „Kolpina” na terenie Gminy Maków Podhalańskim prowadzi szerokie działania skierowane do społeczeństwa lokalnego. W ww. działaniach zawarte są oddziaływania profilaktyczne, edukacyjne oraz informacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Na terenie Makowa Podhalańskiego Stowarzyszenie prowadzi Świetlicę środowiskową oraz Dzienny Dom „Senior +”.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

V. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ

5.1 ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Analiza SWOT przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej w Gminie Maków Podhalański jest efektywną metodą określania i identyfikacji mocnych i słabych stron podejmowanych działań i zasobów. Dzięki tej metodzie można określić przestrzenie na które warto położyć zwiększony nacisk celem poprawy skuteczności działań na rzecz powstrzymania występowania przemocy domowej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Profesjonalna kadra, stale podnosząca swoje umiejętności w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. ▪ „Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Maków Podhalański na lata 2021-2026”, która uwzględnia problemy rodziny i dziecka w tym przemoc domowej. ▪ Posiadanie infrastruktury socjalnej w formie mieszkania chronionego, które może stanowić pomoc dla osoby doświadczającej przemocy domowej. ▪ Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej w Gminie Maków Podhalański. ▪ Działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób i rodzin z problemem alkoholowym. ▪ Konsultacje specjalistyczne dla osób uzależnionych od alkoholu. ▪ Dostęp do specjalistycznych usług, pomocy i wsparcia Zespołu Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak wypracowanych systemów wspierania działań profilaktycznych. ▪ Niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy domowej i wynikających z niej konsekwencji, bierność społeczeństwa wobec tego zjawiska. ▪ Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych. ▪ Zbyt mała ilość programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. ▪ Brak grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy. ▪ Brak wypracowanych procedur monitorowania i interweniowania w sytuacjach przemocy domowej. ▪ Nieprawidłowości w stosowaniu procedury „Niebieskie Karty”. ▪ Niepełna diagnoza potrzeb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. ▪ Brak drożnego przepływu informacji i właściwej koordynacji działań różnych instytucji i organizacji na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028

Gminy Maków Podhalański

<p>działającego w ramach PCPR w Suchej Beskidzkiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hostel dla ofiar przemocy działający przy ZIK w Suchej Beskidzkiej umożliwiając zapewnienie schronienia dla osoby doświadczającej przemocy. ▪ Włączanie się w kampanie społeczne przeciwdziałające przemocy domowej przez instytucje samorządowe, organizacje pozarządowe. ▪ Dobra współpraca z Komisariatem Policji w Makowie Podhalańskim, Sądem Rejonowym w Suchej Beskidzkiej, Prokuraturą Rejonową w Suchej Beskidzkiej, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Makowie Podhalańskim, placówkami oświatowymi na terenie Gminy, MPZ w Makowie Podhalańskim, Stowarzyszeniem Rodzina Kolpinga, PCPR w Suchej Beskidzkiej. ▪ Mobilność i elastyczność działania kadr instytucji pomocowych. ▪ Działalność Punktu Wsparcia i Pomocy dla Osób Doświadczających Przemocy domowej, możliwość skorzystania z pomocy specjalistycznej: prawnej, psychologicznej oraz pracy socjalnej. ▪ Realizacja działań profilaktycznych z zakresu przemocy domowej w ramach projektów realizowanych przez MOPS w Makowie Podhalańskim. ▪ Działalność Świetlicy środowiskowej dla dzieci z rodzin problemowych. ▪ Dobra współpraca interdyscyplinarna w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i działań interwencji kryzysowej. ▪ Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Słabe wykorzystanie sektora prywatnego w sferze działań prorodzinnych. ▪ Ograniczona pomoc i wsparcie dla osób stosujących przemoc. ▪ Niewystarczająca liczba funkcjonariuszy policji. ▪ Niewystarczające środki finansowe na uzupełnienie infrastruktury socjalnej o nowe miejsca schronienia dla osób doświadczających przemocy. ▪ Ograniczona ilość środków finansowych na działalność związaną z przeciwdziałaniem przemocy domowej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze niesienie pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczająca wiedza nt. zjawiska przemocy domowej i mała świadomość

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028

Gminy Maków Podhalański

<p>rodzinom zagrożonym przemocą domową.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwość pozyskania ministerialnych środków finansowych na rzecz działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. ▪ Wzrost świadomości społeczności lokalnej w zakresie zjawiska przemocy domowej. ▪ Gotowość do współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych. ▪ Przychylność władz samorządowych oraz lokalnych mediów. ▪ Większe możliwości pozyskiwania środków na finansowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej m.in.: poszerzenie i tworzenie zaplecza, profesjonalne szkolenie kadr, superwizję. ▪ Zmiany prorodzinne w polityce państwa. ▪ Otwieranie nowych świetlic środowiskowych dla rodzin problemowych. ▪ Otwieranie nowych miejsc przedszkolnych. ▪ Zwiększenie dostępności programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy. ▪ Wzrost liczby kampanii społecznych zwiększających świadomość społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej. ▪ Wzrost liczby organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 	<p>występowania problemu społeczności lokalnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcjonujące nadal w społeczeństwie mity i stereotypy na temat przemocy domowej, negatywne wzorce zachowań społecznych. ▪ Niski poziom mieszkańców gminy na temat możliwości otrzymania i korzystania z pomocy dla osób pokrzywdzonych. ▪ Powszechny pogląd o braku skuteczności działań względem sprawcy przemocy skutkujący osłabieniem podejmowanych działań względem niemu. ▪ Wzrost zachowań patologicznych wśród społeczeństwa: alkoholizm, narkomania, bierność zawodowa. ▪ Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów. ▪ Niewydolność opiekuńczo – wychowawcza. ▪ Problemy alkoholowe członków rodziny, trudny dostęp do terapii odwykowych. ▪ Stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy domowej. ▪ Ukrywanie przez rodzinę aktów przemocy, niechęć i trudności we współpracy. ▪ Niepełna znajomość kompetencji i zadań instytucji oraz podmiotów działających na rzecz rodzin zagrożonych przemocą. ▪ Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc. ▪ Wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do popełnionego czynu, wycofywanie się rodzin w trakcie postępowania.
---	---

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

5.2 ADRESACI, KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Maków Podhalański: rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy domowej, rodziny i osoby zagrożone przemocą domową oraz przedstawiciele służb i instytucji pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą domową a także osoby stosujące przemoc domowej,

Kierunki działań Programu obejmują:

- 1) Budowanie, rozwijanie i usprawnianie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej – koordynacja działań w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Maków Podhalański.
- 2) Wypracowanie strategii umożliwiających skuteczną pomoc w przypadkach sytuacji kryzysowych związanych z przemocą domową.
- 3) Organizację systemu pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.
- 4) Rozwój świadomości społeczności lokalnej w obszarze przemocy domowej.
- 5) Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

5.3 CELE I ZADANIA PROGRAMU

Zakładane przez Program cel główny oraz cele szczegółowe mają na celu poprawienie sytuacji osób i rodzin dotkniętych przemocą domową oraz osób zajmujących się w ramach swoich obowiązków zawodowych zjawiskiem przemocy i jej przeciwdziałaniu

Celem głównym Programu jest:

1) Zmniejszenie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Maków Podhalański.

Cel główny realizowany będzie przez **cele szczegółowe:**

- 1) Poprawa sytuacji w zakresie ochrony osób i rodzin dotkniętych przemocą domową na terenie Gminy Maków Podhalański.
- 2) Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.
- 3) Realizacja procedury Niebieskiej Karty. Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin z problemem przemocy domowej.
- 4) Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Podejmowanie działań prewencyjnych i interwencji w środowiskach zagrożonych przemocą.
- 5) Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Maków Podhalański oraz monitorowanie skali zjawiska w gminie.
- 6) Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
- 7) Udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez m.in.: zapewnienie miejsca schronienia, pomoc psychologiczną, pomoc prawną, pracę socjalną. Zwiększenie dostępności do ww. pomocy.
- 8) Kontynuowanie działalności Punktu Informacji i Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą domową.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

- 9) Oddziaływanie na sprawców przemocy poprzez kierowanie na zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc domowej. Zwiększenie skuteczności oddziaływań w ww. zakresie.
- 10) Prowadzenie kampanii społecznych o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym z zakresu przemocy domowej.
- 11) Prowadzenie kampanii wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz profilaktyki uzależnień.
- 12) Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy poprzez dystrybucję materiałów informacyjnych, ulotek i plakatów. Sporządzanie artykułów do prasy lokalnej, stronę internetową.
- 13) Organizowanie i funkcjonowanie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz zagrożonych przemocą.
- 14) Rozszerzanie dostępności poradnictwa terapeutycznego w zakresie uzależnień poprzez organizację konsultacji dla osób z problemem alkoholowym.

5.4 REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej i Ochrony Ofiar Przemocy domowej na lata 2024 – 2028 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim we współpracy z:

- 1) Komisariatem Policji w Makowie Podhalańskim
- 2) Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim
- 3) Placówkami oświatowe znajdujące się na terenie Gminy Maków Podhalański
- 4) Placówkami służby zdrowia znajdujące się na terenie Gminy Maków Podhalański
- 5) Zespołem Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej działającym w strukturach PCPR w Suchej Beskidzkiej

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

- 6) Sądem Rejonowy w Suchej Beskidzkiej
- 7) Prokuraturą Rejonową w Suchej Beskidzkiej
- 8) Organizacjami pozarządowe

5.5 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki finansowe na realizację niniejszego Programu mogą pochodzić z:

- 1) Budżetu gminy
- 2) Budżetu państwa
- 3) Funduszy unijnych
- 4) Innych źródeł

5.6 HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu będzie się odbywać na zasadach współpracy z partnerami wykazanymi w Programie. Zadania realizowane będą w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych, które obejmuje niniejszy Program tj. lata 2024-2028.

Lp.	Działanie	Zadanie	Termin realizacji	Realizator
1.	Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc.	Kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych	Na bieżąco	MOPS, GKRPA, ZIK, Policja, kuratorzy
		Organizacja grup terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu	2024-2028	MOPS, GKRPA
2.	Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Maków Podhalański oraz monitorowanie skali zjawiska w gminie	Zbieranie i aktualizowanie informacji na temat rozmiarów przemocy	2024-2028 I kw. corocznie	MOPS, Policja, GKRPA, ZIK,
		Przygotowywanie danych dotyczących przemocy	2024-2028 I kw. Corocznie	MOPS, ZI, Policja, ZIK, GKRPA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

3.	Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy.	Przygotowanie materiałów informacyjnych	Corocznie I kw.	MOPS, GKRPA, Policja
		Podanie informacji na temat wykazu instytucji, placówek zajmujących się udzielaniem pomocy osobą dotkniętym przemocą	Corocznie w I kw.	MOPS
		Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw	Na bieżąco	MOPS, oświata, policja, służba zdrowia, ZIK, GKRPA, organizacje pozarządowe
		Prowadzenie kampanii społecznych o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym z zakresu przemocy domowej	2025, 2028	MOPS, GKRPA, Policja, ZIK
		Prowadzenie kampanii wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz profilaktyki uzależnień	II kw. 2025, 2028	MOPS, GKRPA, ZIK, Policja
4.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.	Rozwijanie współpracy podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	2024-2028	ZI
		Tworzenie grup diagnostyczno - pomocowych, koordynacja działań strategicznych poprzez spotkania ZI	2024-2028	ZI
5.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	Prowadzenie szkoleń z zakresu przemocy domowej	2024-2028	MOPS, ZI
		Szkolenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego	Corocznie	ZI, MOPS
6.	Udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej pomocy: prawnej, socjalnej, psychologicznej.	Na bieżąco	MOPS, ZIK,
		Zapewnienie miejsca schronienia dla osób dotkniętych przemocą domową	Na bieżąco	MOPS, ZIK
7.	Kontynuowanie działalności Punktu Informacji i Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą Domową	Zapewnienie warunków do funkcjonowania Punktu Informacji i Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą Domową	Na bieżąco	MOPS

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

8.	Utworzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej	Zapewnienie warunków do funkcjonowania grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej	2023-2027	MOPS
9.	Rozszerzenie dostępności poradnictwa terapeutycznego w zakresie uzależnień.	Zapewnienie warunków do funkcjonowania grupy terapeutycznej dla osób z problemem alkoholowym	2023-2027	MOPS

5.7 MONITOROWANIE, EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU

Monitorowanie realizacji niniejszego Programu prowadzić będą wszystkie służby zaangażowane w proces przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej oraz inne podmioty w ramach zadań zleconych z obszaru przemocy domowej. Podsumowanie i wnioski z realizacji Programu zawarte również będą w corocznym sprawozdaniu Zespołu Interdyscyplinarnego składanego do 15 lutego każdego roku, za rok poprzedni do Burmistrza Makowa Podhalańskiego.

Wskaźnikami realizacji niniejszego Programu, które wykorzystywane będą do oceny jego realizacji to:

- 1) Liczba uruchomionych procedur „Niebieskich Kart”, w tym:
 - a. Liczba zgłoszeń podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k. do Prokuratury Rejonowej i Policji
 - b. Liczba zgłoszeń ZI do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim
 - c. Liczba wniosków i zawiadomień do sądu rodzinnego.
- 2) Liczba osób/rodzin objętych pomocą specjalistyczną (psychologiczną, prawną, socjalną)
- 3) Liczba zrealizowanych działań profilaktycznych i edukacyjnych, w tym:
 - a. Liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych, ulotek, plakatów.
 - b. Liczba lokalnych kampanii społecznych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

- c. Liczba opracowanych materiałów prasowych dotyczących zjawiska przemocy domowej.
 - 4) Liczba ofiar przemocy domowej, którym udzielono pomocy i wsparcia
 - a. Liczba osób, które skorzystały z całodobowych miejsc dla osób dotkniętych przemocą.
 - 5) Liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą domową i liczba osób biorących udział w tych zajęciach.
 - 6) Liczba sprawców skierowanych na zajęcia korekcyjno – edukacyjne.
 - a. Liczba osób skierowanych
 - b. Liczba osób, które ukończyły ww. zajęcia
 - 7) Liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa z art. 207 k.k.
 - 8) Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
 - 9) Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych
 - 10) Liczba osób przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
-

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2028
Gminy Maków Podhalański

ZAKOŃCZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Istotną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości, zrozumienia i obustronnym poszanowaniu. W przypadku zaburzonego funkcjonowania rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Przemoc domowa nadal stanowi zagrożenie dla poprawnego funkcjonowania rodziny. Specyfika tego zjawiska wymaga interdyscyplinarnego podejścia, współpracy pomiędzy instytucjami z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej. Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2028 Gminy Maków Podhalański pozwoli na systematyczne dążenie do osiągnięcia celów w nim zawartych, ukierunkowanych na zmniejszenie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Maków Podhalański. Program ma na celu zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Jego efektywność uzależniona będzie od ścisłej współpracy instytucjonalnej i społecznej. Postanowienia programu przewidują kontynuację działań, które realizowane były dotychczas. Do jego najważniejszych rozwiązań należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej. Skoordynowany system przeciwdziałania przemocy domowej jest szansą na zwiększenie działań profilaktycznych oraz lepszą dostępność i skuteczność ochrony osób, które doświadczają takiej przemocy.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Edward Orawiec